

23 OBSERVANT

TOCH TOESTEMMING VOOR FISCAAL RECHT

De studierichting fiscaal recht kan toch worden ingesteld. Minister Ritzen heeft zich blijkens een brief aan het college van bestuur laten overtuigen door de argumentatie die de universiteit in tweede instantie heeft geleverd, nadat een eerder verzoek om toestemming door het departement was afgewezen.

Grootste struikelblok was het pessimisme over de toekomstige werkgelegenheid. Aangezien er al vier fiscaal-juridische studierichtingen in den lande zijn meende de vorige minister van onderwijs Deetman dat er een overschot van afgestudeerden zou kunnen dreigen. De hernieuwde poging van de juridische faculteit was er daarom op gericht om de minister een gunstiger beeld van de arbeidsmarktperspectieven voor te leggen. De rapporten van die strekking blijken de nieuwe minister nu overtuigd te hebben. Vooral de inschakeling van belastingadviseurs door het bedrijfsleven zou een stijgende lijn vertonen, zodat het uitzicht op werk voor fiscaal-juristen "redelijk tot goed" zal zijn, schrijft Rit-

zen. Tevens memoreert hij andere analyses waaruit blijkt dat fiscalisten betere vooruitzichten hebben dan juristen met andere specialisaties. Over een ander aspect van de beoogde nieuwe studierichting, de aandacht voor het internationale werkteerren, laat Ritzen zich eveneens instemmend uit. Volgens de decaan van de juridische faculteit Cohen zal de eerste groep van tweedeaars studenten per september 1991 kunnen beginnen. Ofschoon er wordt overwogen om fiscaal recht ook al dit jaar aan te bieden is het nog onduidelijk of dat ook werkelijk zal lukken.

Wammes Bos

Ritzen vraagt nieuw plan C&W

Als de Rijksuniversiteit Limburg bereid is in te gaan op de bezwaren die de Onderwijsraad in zijn negatieve advies over de experimentele studierichting Cultuur- en Wetenschapsstudies heeft geuit, wil minister Ritzen een herziene aanvraag opnieuw aan de Onderwijsraad voorleggen. De minister heeft dat deze week aan het college van bestuur laten weten in antwoord op de boze brief, die het college hem naar aanleiding van het advies had geschreven. De Onderwijsraad had Ritzen goedkeuring van Cultuur- en Wetenschapsstudies ontraden, omdat de breedte van de opleiding de wetenschappelijke diepgang in de weg zou staan. Versmalling van het gebied zou niet mogelijk zijn, omdat dan het specifieke karakter in gevaar zou komen. Bovendien zou het programma wetenschappelijk weinig voorstellen omdat er "geen eigenstandig onderzoekprogramma" aan verbonden zou zijn. Volgens het college berustte dat oordeel op gebrekkige informatie van de Onderwijsraad over het onderwijssysteem in Maastricht. Ritzen laat in zijn antwoord weten dat de kritiek van de Onderwijsraad dermate fundamenteel is, dat hij het advies niet naast zich neer kan leggen. Bovendien heeft het college de kritiek van de raad onvoldoende weerlegd. Maar omdat de studie een zo vernieuwend karakter heeft, is hij bereid de universiteit nog eens in de gelegenheid te stellen een plan in te dienen, dat tegemoet komt aan de bezwaren van de Onderwijsraad. Daarvoor heeft hij de termijn, die staat voor de goedkeuring, verlengd met 90 dagen.

Jacques Herraets

Het "gratis" reizen met het openbaar vervoer moet 1 januari 1991 zijn beslag krijgen (foto Franco Gori)

OV-Jaarkaart: eerst zien, dan geloven

Menigeen zal een zucht van verlichting slaken als op 1 januari 1991 de eerste studenten met een van overheidswege verstrekte OV-jaarkaart in de trein stappen. Want al heeft minister Ritzen zijn akkoord met de vervoersbedrijven rond, er moeten nog tal van obstakels uit de weg geruimd worden. De situatie rond de OV-studentenkaart is nog steeds een beetje: eerst zien, dan geloven.

Na moeizame besprekingen is er op vrijdagavond 9 februari eindelijk overeenstemming bereikt over de manier waarop de OV-jaarkaart voor studenten wordt ingevoerd. De definitieve datum is bepaald op 1 januari 1990. De kosten van het contract zijn opnieuw verhoogd, nu van 370 naar 405 miljoen gulden per jaar. Maar elk van de ondertekenaars van het akkoord houdt nog zo zijn problemen: de minister van onderwijs Ritzen,

de minister van verkeer Maij, de hoofd-directeur van de NS Portheine, de voorzitter van het stadsvervoer Laan en de president van de raad van bestuur van het streekvervoer Nyqvist. De problemen van de beide ministers zijn waarschijnlijk nog het geringst. Zij moeten maar afwachten wat de Nederlandse Spoorwegen in de komende weken nu weer te berde zullen brengen om onder de overeenkomst uit te komen. De

inkt van de handtekeningen was immers nog niet droog, of een woordvoerder van de NS wees er meteen al op dat men zich het recht voorbehoudt om de zaak alsnog af te blazen.

Ritzen en Maij hebben echter het oorspronkelijke contract met de openbaar vervoersbedrijven op zak, een contract waarvan de rechtsgeldigheid onlangs opnieuw bevestigd werd door het Nederlands Arbitrage Instituut. Daarbij komt de nieuwe overeenkomst, waarmee de NS - niet alleen juridisch, maar zeker ook moreel - de verplichting op zich

nemen om na 1 januari de 600.000 beursstudenten te vervoeren. Van hun 'goede wil' en hun begrip voor de problemen van de vervoersbedrijven hebben de beide bewindslieden bovendien voldoende blijk gegeven door de contractsom met 35 miljoen gulden te verhogen. Daarenboven hebben zij een bonus van 18,5 miljoen gulden in het vooruitzicht gesteld, mits de bedrijven hun invoeringsplannen op tijd indienen en zij hun vervoersplicht deugdelijk uitvoeren. Halsstarrig kunnen de ministers dus nauwelijks worden genoemd. Zij zullen de extra uitgaven overigens nog moeten verantwoorden: deze week kon de woordvoerder van Ritzen nog niet zeggen waar het geld precies vandaan komt. Tot dusver is alleen duidelijk dat de meerkosten van de nieuwe overeenkomst zullen worden gedeeld door de departementen van onderwijs en verkeer. De Tweede Kamer lijkt er weinig problemen mee te hebben dat het contract

(Vervolg op pagina 3)

Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg.
Redactie-adres: Postbus 616,
6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Tiende jaargang, nummer 23, 15 februari 1990

Inhoud

Pagina 5

Proeftuin emancipatie

Het aantal vrouwen in dienst van de RL is de afgelopen jaren nauwelijks toegenomen, zo blijkt uit een rapport van de Projectgroep Vrouw en Recht. Bovendien werken vrouwen relatief vaker dan vroeger in tijdelijke dienst. Hier ligt een mooie taak voor de nog tamelijk nieuwe emancipatiewerkster Dorry Spijkers. Zij presenteert het plan om van de juridische- en economische faculteit een 'proeftuin' voor het opzetten van emancipatoir personeelsbeleid te maken.

Pagina 7

Constitutionele rechter

Als de nieuwe hoogleraar staats- en bestuursrecht Frits Stroink al eerder zijn zin had gekregen hadden de studentenbonden bij een constitutioneel hof kunnen protesteren tegen de Harmonisatiewet. Wellicht hadden ze dan meer succes gehad. Stroink bepleit de instelling van een constitutionele kamer bij de Hoge Raad, die bevoegd is om wetten aan de grondwet te toetsen. Tot nu toe mag de rechter dat niet. De nieuwe minister van justitie Hirsch Ballin heeft volgens Stroink wel oren naar dit soort plannen.

Pagina 9

Zuid-Afrika

De houding van de Nederlandse universiteiten tegenover wetenschappelijke contacten met Zuid-Afrika is zeer problematisch. Moet het land van de apartheid principieel gemeden worden of zijn wetenschappelijke contacten niet een mogelijkheid om tegen apartheid te strijden? Het ANC, dat tot nu toe voor een complete boycot was, heeft zijn standpunt gewijzigd. Een selectieve boycot moet ervoor zorgen dat de wetenschappers die strijden voor afschaffing van apartheid juist sterker komen te staan in hun strijd.

Pagina 16

Hotemetoten

De jaren zestig zijn echt helemaal uitgeraasd. De universiteit die in haar beginjaren juist een anti-ivoren toren mentaliteit verkondigde, selecteert nu mensen van niveau om in informeel sociëteitsverband het glas te heffen en de toekomst te bespreken.

Hoger onderwijs niet meer in tel bij politici

Het hoger onderwijs is een tijdje geen 'issue' in de vaderlandse politiek. Dat bleek deze week maar al te duidelijk bij de behandeling van de Onderwijsbegroting 1990 in de Tweede Kamer: geen woord is er aan vuil gemaakt, met uitzondering van die ene blote constatering dat het hoger onderwijs in de afgelopen tijd reeds 'voldoende' is besproken.

Minister Ritzen heeft deze week in de Tweede Kamer op vrijwel alle fronten de wind mee gehad bij de debatten over de - nog door voorganger Deetman opgestelde - onderwijsbegroting. Ritzen wordt kennelijk als een verstandig en niet al te verpolitiekt, dus nog onomstreden persoon gezien, die vooralsnog het volle voordeel van de twijfel mag genieten. Onderling maakten de parlementariërs het zich soms wat minder gemakkelijk. Een enkele felle, maar consequentiële confrontatie tussen met name Jan Franssen (VVD) en Tineke Netelenbos (PvdA) gaf dinsdag nog enige kleur aan een debat dat verder beperkt bleef tot uitwisseling van gemeenplaatsen en parti pris.

Deze confrontatie draaide in wezen om het oude thema van de vermeende arrogantie van de partij met regeringsmacht en de vermeende afgunst van de oppositie. Een opsteker voor het onderwijsgevende veld is dat de kempanten het eens bleken over wenselijkheid om de speciale (WIISO-)korting op de onderwijs-salarissen snel af te schaffen. Maar het verschil is dan weer, dat Franssen dit meteen bij de begroting wil effectueren, terwijl Netelenbos deze kwestie graag overlaat aan het komend arbeidsvoorwaardenoverleg tussen Ritzen en de vakbonden. 'Toen er geldgebrek was, moesten onderwijsgevend - hoe pijnlijk en discu-

tabel ook - als eersten en enigen door een salariskorting bijdragen aan bezuinigingen. Nu er extra geld is, zullen zij ook de eersten moeten zijn die die korting versneld terug krijgen,' aldus VVD-woordvoerder Franssen. Maar, zegt PvdA-ster Netelenbos, de WIISO-korting wordt weliswaar terecht ervaren als een onrecht. 'op zichzelf zou het weleens zo kunnen zijn, dat het inlopen van de korting niet de eerste prioriteit heeft, maar dat zou aan de vakbeweging ter keuze kunnen worden voorgelegd in het decentraal overleg.'

De wetenschap dat de WIISO-korting mogelijk zijn langste tijd heeft gehad - want ook de vakbeweging wil er snel van af - is de enige opsteker die het personeel van universiteiten en hogescholen van de begrotingsbehandeling kunnen overhouden. Zoals gezegd, is er verder met geen woord van deze sector van het onderwijsveld gerept. Een wonder is dat niet: in de begroting werd immers groei noch krimp voorzien en de klaagzang van de universiteiten over te beperkte budgetten is nog nimmer aangeslagen in Den Haag. (HOP/jd)

Ambtenarenrechter wil 'reisverbod' niet ongedaan maken

Dr. Hans Adriaanse, universitair docent bij de vakgroep Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, heeft vorige week tevergeefs geprobeerd via de ambtenarenrechter toestemming te krijgen voor een reis naar Dublin. Adriaanse wilde daar een congres bijwonen, maar kreeg van de voorzitter van zijn vakgroep, prof. dr. Gerjo Kok, geen toestemming. Volgens de rechter heeft de voorzitter van de vakgroep het recht de toestemming te onthouden, zolang er geen onredelijke belangen van de docent worden geschaad. Dat was naar zijn oordeel hier niet het geval.

hij Kok liet weten dat hij voornemens was het congres te bezoeken, verbod deze hem de faculteit te verlaten. Adriaanse ging in beroep bij het college van bestuur. Toen het college niet bereid was het verbod van Kok ongedaan te maken, nam Adriaanse een advocaat in de arm en stapte naar de ambtenarenrechter om die te vragen het reisverbod ongeldig te verklaren. Als wetenschapper zou hij immers in een isolement terecht komen als hij geen internationale congressen kon bezoeken. Vooruitlopend op de behandeling van de zaak vroeg Adriaanse een voorziening bij voorraad, omdat hij snel moest weten of hij naar Dublin kon gaan. De zaak diende de dag waarop het congres zou beginnen. Na een kort beraad liet de rechter weten dat hij de eis van Adriaanse niet inwilligde. Enkele uren later vertrok het vliegtuig naar Ierland met Kok, maar zonder Adriaanse aan boord.

heb nog even de tijd nodig om te beslissen of ik verder ga met de zaak. Ik kan me van de ene kant wel voorstellen dat de rechter het argument hanteert van de autoriteit van de instelling om het onderzoekbeleid te voeren dat zij wil voeren. Maar daarmee staat op gespannen voet dat bij het beoordelen van je functioneren criteria als de internationale contacten of internationale publicaties meegewogen worden, terwijl de autoriteit juist gebruikt wordt om belemmeringen op te werpen als je daaraan wil voldoen."

Jacques Herraets

OV-Jaarkaart

(vervolg van pagina 1)

rond de OV-studentenkaart duurder is geworden. 'Ik kan daar wel begrip voor hebben,' zei het CDA-Kamerlid Lansink dinsdag. 'Er moest een impasse worden doorbroken. Bovendien zou verder uitstel van de OV-kaart alleen maar nog meer geld hebben gekost. Misschien moest Ritzen ook wel aan zijn collega's laten zien dat hij iets tot stand kan brengen. Dat kan ik best billijken.' Volgens Lansink, en hij vertolkt het algemene gevoel in het Haagse, zal de kwestie in de Tweede Kamer niet meer dan een hamerstuk zijn. Wat zorgelijker is de stemming bij de universiteiten en hogescholen. Ritzen heeft hen nog in december beloofd dat een deel van de 'winst' die hij door de invoering van de kaart heeft aan het hoger onderwijs te goede zou komen. Het zou daarbij gaan om een bedrag van ongeveer 63 miljoen gulden. Voorlopig moet echter de vrees blijven bestaan dat dit wel wat minder kan worden door de meerkosten van het nieuwe contract. Wat de problemen van de spoorwegen betreft: zij mogen dan over weinig goodwill kunnen beschikken - hun problemen zijn desalniettemin reëel en omvangrijk. Er is een flink tekort aan materieel, al weet men nog steeds niet op welke trajecten en op welke dagen dat tekort het hardst aankomt. In de komende maan-

den zullen de NS hiervoor een uitvoeringsplan moeten opstellen aan het kabinet voorleggen. De enige concrete oplossing voor het capaciteitsprobleem die tot nu toe vernomen werd, is de mogelijkheid om tijdens spitsuren bussen in zetten van het stads- en streekvervoer. Overigens hebben de Nederlandse Spoorwegen van de nieuwe overeenkomst relatief het grootste voordeel. In het oude contract kregen zij de helft van de daarmee gemoeide som van 370 miljoen gulden. De rest ging naar de stads- en streekvervoerders. Nu is de verdeling gunstiger voor het spoor: van de 405 miljoen krijgt men zestig procent, 242 miljoen gulden. Als de NS echter de stads- en streekvervoerders nodig hebben voor het inzetten van spitsbussen, zullen zij ongetwijfeld een rekening gepresenteerd krijgen. Hoe het ook zij: er moet maar worden afgewacht of en wat de NS ervan weet te bakken. Tenslotte is er een partij - niet zozeer een contractpartner als wel het lijdend vervoer - die eveneens z'n problemen houdt: de studenten. Zij hebben nog steeds geen volstrekte zekerheid dat ze op 1 januari inderdaad een OV-jaarkaart op zak hebben. En voor zover ze die zekerheid al zouden hebben, weten ze niet of die toegang geeft tot de trein, de spitsbus of

misschien wel een kolonne afgedankte legervercrachtwagens. In ruil voor de kaart betalen zij wel een deel van hun basisbeurs, te weten 42,50 gulden voor de thuiswonenden en 60 gulden voor de uitwonenden. Een niet onaanzienlijk aantal studenten zal die prijs graag betalen. Anderzijds houdt de Landelijke Studenten Vakbond LSVb al geruime tijd vol dat men deze vorm van 'gedwongen winkelnering' van de hand wijst. Na de ondertekening van de nieuwe overeenkomst liet LSVb-voorzitter De Bruijn weten dat hij 'hoogst verontwaardigd' was over de nieuwe afspraken van de ministers en de vervoersbedrijven. 'Het lijkt ons - juist in deze tijd van groeiend milieubewustzijn - een zeer goede zaak dat studenten gestimuleerd worden om intensiever gebruik te maken van het openbaar vervoer. Maar die wenselijkheid is niet zo groot dat de overheid van bovenaf mag bepalen welke groepen met het openbaar vervoer moeten reizen. Het is niet ondenkbeeldig dat op kamers wonende studenten gedwongen worden bij hun ouders te blijven wonen,' aldus De Bruijn.

Jos Dohmen/HOP

Carnavalt niet meer op

Wanneer niets meer onmogelijk is, en zelfs dat niet, dan is het carnaval. En wanneer dat chronisch wordt, blijft het carnaval. Zo was het alcoholvrij bier nog maar nauwelijks op de markt, of Berlijn werd ook al muurvrij. Zo had Gorbi nog maar pas een Stalinvrij, Leninloos, Marxarm en Engelsmager kaputisme voorgesteld, of je zag Duitsland al niet meer dubbel. (De verleden tijd van communisme is overigens kwammunisme.) Zo kon het ook gebeuren dat de Ceauseskoew nauwelijks verdrongen en ademloos was, of enkele frontleden van het nationaal kwammunisme vereerden weer het securitatekalf. Ook chronische universitaire carnaval: heeft men na jaren de zaak eindelijk jeansvrij, of een dasarme hoogleraar steekt weer eens bedreigend zijn blote nek uit. En de zetel van Deetman is nog niet afgekoeld, of de OV-jaarkaarten vliegen als confettie door de collegezalen. Voor de Friezen is het leven er ook niet makkelijker op geworden. Ze waren eindelijk net allemaal lid van de ijsmeesterclub, of het bestuur besluit, bij blijvend gebrek aan ijs, om jaarlijks een elfstedentocht orkaanvliegen zonder stuurman te organiseren. Het houdt niet op, ook niet in de pluimvee-sector. De legbatterijen waren bijna ontkipt of het CDA kiest alsnog voor oplaadbare legbatterijen waarin kippen bovendien alleen maar schaalvrije eieren mogen leggen. Ik bedoel: mensen die al moeite hebben met met een driedaagse bonte chaos, moeten toch een gevaarlijke kater krijgen van de huidige permanente verkleedpartijen en dolle decorwisselingen. Neem nou Kremers. Het vliegveld is niet eens echt klaar om door de paus ingekust te worden, of onze commissaris ruilt zijn gouverneurskroon al voor bankhoed. Zo kent ons ons toch niet meer? Wat denk je, is Mandela vrij, of verblijft hij alleen maar niet meer in de gevangenis? En hoe komt het nou dat dat allemaal zo snel gaat met het kwammunisme, het stoppen met raketwerpen en het starten met apartvrij denken?

Het is waarschijnlijk niet meer dan een plotselinge opwelling om eens iets totaal anders te doen. Te vergelijken met de onverklaarbare drijfveer die een camavalsfiguur onverwacht een devotie-arm kerstlied doet zingen en een alcoholvrije agent doet omarmen. Dus, om een beetje inzicht te krijgen in de loop der dingen, is het noodzakelijk om toch even kleurrijk te gaan stappen.

Ton Brouns

à point

Bij de radionieuwsdienst hebben ze een nieuwtje: ze vertellen niet alleen het nieuws, ze laten ook het nieuws zichzelf vertellen. Dat gebeurt dan soms zoals in een TV reclame voor hoestdrank: Commentaarstem: "Er was eens een giraf met een hele zere keel." In beeld verschijnt een getekende giraf. Giraf (met schorre stem): "Ik heb een hele zere keel." Deze verbinding tussen context en commentaar vind ik heel gemakkelijk. Dat is anders met eters die tijdens de maaltijd waarop ik ze vergast breed uitmeten hoe lekker ze ergens anders gegeten hebben. "Laat ze dan ook lekker ergens anders gaan eten", denk ik dan. Tenminste, zo dacht ik erover, totdat ik iemand ontmoette voor wie het praten over eten zo'n grote therapeutische waarde had dat het haar gevoel voor eigenwaarde reddde. Deze vrouw kwam er tijdens haar jarenlange werkloosheid achter dat in Nederland iemands maatschappelijk aanzien door zijn functie wordt bepaald: je bent wat je doet. Doe je niets, dan ben je een nul, een nobody. Haar ego raakte aangetast. Toen kwam zij door een toeval in Italië terecht. Tot haar verrassing bleek het daar in het sociaal verkeer niets uit te maken of je een werkring hebt of niet. Wat telt is belangstelling voor voedsel: je bent wat je eet. De verandering van perspectief was de impuls voor het herstel van haar zelfvertrouwen, en inmiddels heeft zij door hard werken uit het niets een geslaagde loopbaan als buitenlands correspondent voor de Nederlandse pers opgebouwd.

Nu moet men uit de nationale passie voor eten niet afleiden dat Italianen er zoveel meer verstand van hebben. Ik heb aan Italiaanse tafels veel onzin horen beweren. Dat komt deels doordat men regionale loyaliteit boven de waarheid stelt: de producten en gerechten uit de eigen streek van herkomst zijn vanzelfsprekend superieur. (Je merkt dat Italianen regionale chauvinisten zijn wanneer je bij ze in de auto zit. De hele weg worden chauffeurs afgekraakt die blijken hun nummerbord uit een andere streek afkomstig zijn.) Verder is iedere disgenoot expert op minstens één onderdeel van de gastronomie. Dat is een fictie, maar een die men zo in elkaar respecteert dat zij waarheid wordt. Maar dat geeft allemaal niet. In Italië heeft men begrepen dat goed eten meer behelst dan alleen maar lekker voedsel. De sfeer aan tafel is minstens zo belangrijk. Eten is een vorm van ontspanning die serieus beoefend wordt. Zo serieus dat men de tijd neemt zich ervan te herstellen: 's middags, na de hoofdmaaltijd, ligt het hele openbare leven stil. Winkels zijn dicht, kantoren onbemand, musea gesloten. Men is niet bereid op zo'n belangrijk onderdeel van de nationale identiteit water bij de wijn te doen, ook al betekent dat het verlies van vele miljarden aan inkomsten uit het toerisme. Dat zouden wij calvinistische Hollanders er nooit voor over hebben. Maar een beetje meer gezelligheid aan tafel? Daarvoor wil ik desnoods wel wat gewzets over eten op de koop toe nemen.

© August Magirus

Ritzen wil onderzoekscholen naar voorbeeld van graduate schools

Een 'behoorlijk deel' van de totale onderzoekcapaciteit van universiteiten en andere onderzoekinstellingen moet gebundeld worden in onderzoekscholen ('graduate schools'). De structuur en inrichting van deze onderzoekscholen zal per wetenschapsgebied kunnen verschillen, maar zij moeten wel deel uitmaken van de universiteiten.

Dat zegt minister Ritzen in een dinsdag verschenen notitie, waarin hij de instelling een tijdelijke adviescommissie 'onderzoekschool' aankondigt. De commissie zal een concreet actieplan moeten maken voor de vorming van dergelijke scholen. Een onderzoekschool - de term vervangt het eerder in gebruik geraakte 'graduate school' - wordt door Ritzen gedefinieerd als een centrum waarin een gestructureerde tweede fase opleiding tot onderzoeker is gekoppeld aan hoogwaardig onderzoek. Van meet af aan zullen onderzoekscholen een internationale dimensie moeten krijgen door samenwerking aan te gaan met Westeuropese universiteiten van naam en faam. Wetenschapsorganisaties als NWO, KNAW en RAWB vragen al geruime tijd om de vorming van dit soort centra.

Minister Ritzen zegt in zijn notitie dat hij de vorming van onderzoekscholen beschouwt als een voortborduren op de bestaande onderzoekersopleidingen. Met name in de alfa- en gamma-wetenschappen zijn de afgelopen jaren zogeheten aio-netwerken van de grond gekomen, waarin de opleiding van onderzoekers is gekoppeld aan geavanceerd onderzoek. Ook bestaan er promotie-opleidingen op het gebied van de bèta en medische wetenschappen. De minister wil deze beschouwen als potentiële kiemen voor te vormen onderzoekscholen. 'De totstandkoming van onderzoekscholen is een evolutionair proces dat kan aansluiten op deze ontwikkelingen,' schrijft hij. De bewindsman geeft uiteenlopende argumenten ter verdediging van de onderzoekschool. In veel disciplines is behoefte ontstaan aan meer gestructureerd onderwijs in de tweede fase onderzoekersopleiding, terwijl ook de bege-

leiding van assistenten-in-opleiding verbetering behoeft. Op de arbeidsmarkt is er een toenemende behoefte aan hoger opgeleiden, ook aan mensen die een verdergaande onderzoeksvorming hebben genoten. De voortschrijdende internationalisering van wetenschappelijk onderzoek vereist in Nederland een versterking van de onderzoek- infrastructuur. Vanwege de beperkte omvang van het Nederlandse onderzoekspotentieel is verder behoefte aan profilering en bundeling van inspanningen. Tenslotte zal er meer selectie moeten plaatsvinden, zowel naar onderzoekgebieden, naar hun niveau en naar opgeleiden en opleiders. Over de structuur en inrichting van de onderzoekscholen wil Ritzen voorlopig niet veel loslaten. Volgens de minister zullen de onderzoekscholen in de regel disciplinegevoerd zijn georganiseerd. Omdat de afzonderlijke disciplines verschillende kenmerken hebben, is een uniform model niet gewenst. Wel dient er sprake te zijn van een georganiseerd onderwijsaanbod. Naast cursussen die breed en diep gaan is er een aanbod van specialisatiecursussen, seminars en dergelijke. De onderzoekomgeving dient eveneens goed gestructureerd te zijn en de begeleiding van de op te leiden onderzoekers moet formeel geregeld worden. 'Er is een stimulerende ambiance,' aldus Ritzen.

In de visie van de minister heeft elke onderzoekschool een eigen, specifieke oriëntatie: men concentreert zich op enkele thema's binnen het betreffende wetenschapsgebied waarmee men zich onderscheidt van andere onderzoekscholen. Dat vereist bundeling van krachten, die in de praktijk zal leiden tot allerlei vormen van samenwerking tussen universiteiten om de stichting van een onderzoekschool mogelijk te maken. Daarbij zal een zware selectie nodig zijn bij de recrutering van op te leiden onderzoekers en bij de werving van begeleiders en onderzoekers uit binnen- en buitenland. Uiteindelijk zal volgens Ritzen een behoorlijk deel van de totale onderzoekcapaciteit van de universiteiten in onderzoekscholen gebundeld moeten zijn. De commissie 'onderzoekschool' is nog niet formeel ingesteld. Evenmin zijn de aanstaande leden bekend. (HOP/jd)

Plan voor privatisering van studieleningen weer opgevat

Minister Ritzen heeft een commissie ingesteld die moet onderzoeken hoe de privatisering van studieleningen in praktijk kan worden gebracht. De commissie staat onder voorzitterschap van dr. L. le Blanc, vice-voorzitter van de raad van bestuur van Van Lanschot Bankiers.

De commissie dient voor het eind van dit jaar met voorstellen te komen. Zij zal daarbij voortborduren op een eerder onderzoek naar de mogelijkheden van privatisering van studieleningen, dat ook was verricht door Le Blanc, samen met prof.dr. A. van der Zwan. In oktober vorig jaar overhandigden zij hun bevindingen aan de toenmalige minister van onderwijs Braks. De hoofdconclusie van dit eerdere onderzoek was dat verzelfstandiging van studieleningen een reële mogelijkheid was, ook al waren onderhandelingen van oud-minister Deetman met de banken op niets uitgelopen.

Lsvb praat met FNV

De Landelijke Studentenvakbond (LSVb) zoekt samenwerking met de vakcentrale FNV. De samenwerking moet leiden tot een grotere continuïteit van de studentenbond en een betere dienstverlening aan de leden.

Over een eventuele samenwerking hebben LSVb en FNV afgelopen vrijdag opnieuw een oriënterend gesprek gevoerd. De studentenvakbond hoopt gebruik te kunnen maken van het organisatorische apparaat van de FNV. Zelf doet de LSVb ook aan dienstverlening, zoals het bieden van rechtskundige hulp, maar de mogelijkheden van de FNV op dat gebied zijn beduidend groter. Bovendien kampt een studentenorganisatie door het verloop in actieve leden per definitie met continuïteitsproblemen, aldus LSVb-bestuurslid Robert Giesberts. Samenwerking met de FNV zou ook de continuïteit verbeteren.

De bij de LSVb aangesloten studentenbonden hebben tot nu toe positief gere-

geerd en het bestuur aangemoedigd de gesprekken voort te zetten. Wel bestaat enige bezorgdheid over de autonomie van de LSVb. Giesberts: 'De LSVb heeft een imago van onafhankelijkheid opgebouwd en bepaalt helemaal zelf zijn standpunten. Die zelfstandigheid zien onze leden niet graag verloren gaan. In het gesprek vorige week met de FNV hebben we dat aspect ook besproken. Het bestuur heeft uit de geruststellende woorden van de FNV geconcludeerd dat de angst voor het prijsgeven van de autonomie ongegrond is.' Het LSVb-bestuur sluit een aansluiting bij de FNV - waardoor de LSVb een FNV-bond zou worden - op termijn niet uit, maar de onderhandelingen zijn daar momenteel niet op gericht. Aansluiting is 'niet onbespreekbaar', aldus Giesberts, 'maar de besprekingen zijn in eerste instantie bedoeld om onze organisatie te versterken ten behoeve van de leden.' (HOP)

Postbus

(Vervolg van pagina 2)

Boekhandel

Naar aanleiding van het artikel 'Vorbereiding boekhandel blijft moeizame zaak', (Observant nummer 21, red. Wammes Bos), hebben wij er als eigenaars van Arcadia Boekhandel b.v., Vrijthof 29 in Maastricht, behoefte aan om mee te delen dat onze boekhandel in het geheel niet gehouden is aan enig concurrentiebeding. De in het artikel geciteerde uitspraken van ir. H. Fekkers 'dat het wat hem betreft Arcadia is toegestaan een geringe hoeveelheid wetenschappelijke titels te voeren' en dat als Arcadia zich als wetenschappelijke boekhandel gaat afficheren en profileren in dat geval gerechtelijke procedures niet zijn uitgesloten, zijn voor ons volstrekt irrelevant. Arcadia is niet voornemens om te investeren in zeer gespecialiseerde wetenschappelijke voorraadsegmenten, studententekstboeken zullen echter ongelimiteerd aangeboden blijven worden. Niet zonder enige scepsis, (niemand zal ons die kwalijk nemen) hebben wij inmiddels een nieuw vervolg gegeven aan onze oprechte intenties, nl. om het onze er toe bij te dragen Maastricht tot een interessante boekhandelsstad te maken. Een 'elegant gebaar' van de kant van de Rijksuniversiteit Limburg richting Vrijthof 29 zou zeker redelijk zijn, niet het minst ook om de 'persoonlijke' bemiddeling die wij hebben gedaan inzake het tot stand brengen van een aanzienlijke kostenbesparing met betrekking tot het bibliotheekbudget. Met een zeker vertrouwen gaan wij de toekomst tegemoet.

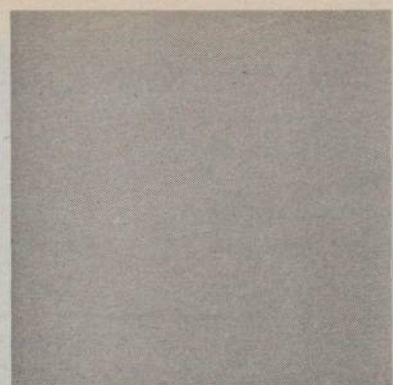
Marion en Jan Datema van boekhandel Arcadia b.v.

OV-Jaarkaart

Afgelopen vrijdag hoorden wij tot onze grote teleurstelling dat het contract over de OV-kaart getekend is. Deze kaart wordt per 1 januari 1991 ingevoerd. Dit betekent voor de uitwonende studenten dat de beurs verlaagd wordt met f62,50 per maand. Thuiswonende studenten raken naast hun reiskosten ook nog eens f42,50 per maand kwijt. Voor veel studenten betekent dit een inkomensachteruitgang van meer dan 10%, wat meer is dan ze veelal aan reiskosten besteden. De OV-jaarkaart kost de minister zo'n f25,- per student. Het bedrag dat hierdoor wordt bespaard, wordt doorgesluisd naar het Hoger Onderwijs. Dit betekent eigenlijk een verkapte collegegeldverhoging van minstens f200,- per student. Dit geld zou beter gebruikt kunnen worden om de gaten in het studiefinancieringsstelsel te dichten. Het door Deetman beloofde meer-studenten-meer-geld-principe wordt nu echt wel de nek omgedraaid. Naast de OV-jaarkaart hangen ons nog een aantal andere maatregelen boven het hoofd, zoals verlaging van de leeftijdsgrens voor studiefinanciering met drie jaar en privatisering van de aanvullende financiering. Beloofde verbeteringen in de Harmonisatiewet, zoals verlenging van de studie met één jaar voor mensen die na het eerste jaar van studie veranderen lijken van de agenda verdwenen te zijn. In de Voorjaarsnota (maart/april) zullen waarschijnlijk nog een aantal bezuinigingen worden aangekondigd. Op dit moment is er nog niets duidelijk. Eén ding is echter zeker; de toegankelijkheid tot de kwaliteit van het Hoger Onderwijs en het inkomen van studenten staan nog steeds op het spel.

Barbara Bosland en Marry Mos (NSEM studentenvakbond)

Projectgroep Vrouw en Recht publiceert onderzoek naar loopbaan van vrouwen aan de RL

JURISTEN EN ECONOMEN BEGINNEN PROEFTUIN VOOR EMANCIPATIE

De juridische- en de economische faculteit worden 'proeftuin' voor het emancipatiebeleid. In deze faculteiten start een experiment met als doel de in- en doorstroom van vrouwen te bevorderen en hun uitstroom te beperken. Emancipatiewerkster Dorry Spijkers -sinds augustus vorig jaar in dienst van de RL- pleit voor het hanteren van streefcijfers bij de benoeming van assistenten in opleiding (aio's) en universitair docenten.

De juridische- en economische faculteit zijn om verschillende redenen als proeftuin gekozen.

Spijkers: "Bij rechten is emancipatoir personeelsbeleid een duidelijk item. Men is ermee bezig, maar blijkt niet goed in staat concrete resultaten te bereiken. Bij economie werken veel mannen en studeren een toenemend aantal vrouwen, maar staat het nadenken over emancipatie nog in de kinderschoenen. De twee faculteiten hebben heel tegengestelde uitgangspunten en dat maakt de combinatie zo geschikt om als proeftuin te fungeren. Bovendien was bij deze faculteiten de bereidheid om mee te werken tamelijk groot. Je kunt wel proberen emancipatiebeleid via sancties dwingend op te leggen, maar ik sluit liever aan bij plekken waar men zelf het belang ervan inziet. Als emancipatie dáár werkt, kan dat vervolgens een uitstralings-effect naar andere faculteiten hebben." Spijkers benadrukt dat nieuw emancipatiebeleid zoveel mogelijk moet aansluiten bij de facultaire behoeften. Dat maakt accentverschillen mogelijk. "De economen hebben bijvoorbeeld

moeite met het invullen van een aantal vacatures. Het is denkbaar dat ik een voorstel maak voor werving, om te proberen de respons van vrouwen op bepaalde vacatures te vergroten. Bij rechten wordt verder momenteel nagedacht over een facultaire emancipatiecommissie. Daarbij zou ik een adviserende en begeleidende taak kunnen krijgen."

Het 'proeftuin'-project moet na twee jaar worden geëvalueerd. Spijkers hoopt dat de betrokken faculteiten streefcijfers zullen opstellen voor het aantal vrouwelijke aio's en ud-ers dat men na een bepaalde tijd in dienst wil hebben. "Ik geloof dat het personeelsbestand een afspiegeling kan zijn van de situatie op de arbeidsmarkt en de uitstroom van studenten. Maar ik heb niet de pretentie dat je nu al voor alle vacatures gekwalificeerde vrouwen kunt krijgen, dus ik kan me voorstellen dat men zich in eerste instantie méér richt op aio's en ud-ers en minder op hoogleraren. Het is daarom essentieel om niet alleen een beleid voor werving en selectie te ontwikkelen, maar ook de door- en uitstroom van vrouwen

te bevorderen. Je kunt wel tevreden zijn als je voldoende vrouwelijke aio's in huis hebt, maar je moet ook kijken naar hun perspectieven. Ik denk dat je afbreuk doet aan emancipatie wanneer vrouwen in die fase blijven steken en niet doordringen tot bijvoorbeeld udfuncties. Het aio-schap moet als een kweekvijver fungeren, anders ben je aan het dweilen met de kraan open."

Dát het emancipatiebeleid aan de RL de afgelopen jaren weinig resultaat heeft geboekt, valt op te maken uit een vorige week verschenen studie naar loopbanen van vrouwen aan de RL. De Projectgroep Vrouw en Recht (juridische faculteit) vergelijkt hierin het totale personeelsbestand van juni '86 met dat van maart '89. In die periode is het aantal vrouwen in dienst van de RL zowel absoluut als relatief licht toegenomen: bij het wetenschappelijk personeel (wp) steeg het aandeel van vrouwen van 19 naar 22 procent, bij het niet-wetenschappelijk personeel (nwp) van 48 naar 51 procent. Maar in de rangen van hoogleraar tot en met ud-er zijn vrouwen nog steeds nauwelijks vertegenwoordigd. En voor alle functies geldt dat het percentage vrouwen in vaste dienst sinds '86 is afgenomen.

Aan de juridische faculteit is de situatie van het vrouwelijk wp ten opzichte van '86 nauwelijks veranderd. Dat is opmerkelijk, want vrouwen werden relatief wél vaker uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek dan mannen. Dit resulteerde echter niet in een groter aantal benoemingen. De Projectgroep Vrouw en Recht vermoedt dat kandidates worden opgeroepen, die bij voorbaat toch al geen serieuze kans hebben. Hierdoor ervaren de vrouwelijke sollicitanten het gesprek "mogelijk niet geheel ten onrechte als een ritueel eerbewijs aan de vrouwemancipatie". Dit alles kan weer het ge-

Emancipatiewerkster Dorry Spijkers wil streefcijfers hanteren voor het aandeel van vrouwen bij aio's en universitair docenten (foto Paul Mellaart)

voel versterken dat men "toch geen kans maakt", constateert de projectgroep. De cijfers uit '89 bevestigen dit beeld nog eens. Toen werden er wel veel vrouwelijke aio's benoemd, maar werden vier vacante uhd-functies bezet door mannen.

De economische faculteit doet het ogenschijnlijk uitstekend: Het vrouwelijk wp is sinds '86 toegenomen van 0,3 fte. tot 10,2 fte. Maar meer dan de helft van die groei komt voor rekening van student-assistentes en in bijna alle andere gevallen gaat het om tijdelijke functies (aio's). De faculteit telt slechts één vrouwelijke ud-er.

De situatie bij de faculteit der algemene wetenschappen is het meest verontrustend. Daar zijn sinds '86 ruim twintig nieuwe wp-plaatsen bijgekomen, maar van die groei hebben vrouwen praktisch niet geprofiteerd. Zij bezetten slechts drie plaatsen: het gaat om twee aio's en één toegevoegd docent/onderzoeker.

De faculteiten gezondheidswetenschappen en geneeskunde doen het vanuit emancipatoir gezichtspunt het beste. Het aantal mannelijk en vrouwelijk wp is hier ongeveer even sterk gegroeid, maar opnieuw geldt dat het bij de vrouwen vooral om aio-plaatsen gaat. De Projectgroep waarschuwt dat tevredenheid over de goede vertegenwoordiging van vrouwen in de groep aio's enigszins gerelativeerd moet worden. Het lage salaris, de lage sociaal-economische status van een wetenschappelijke aio-carrière en de beperkte doorstroommogelijkheden maken het aio-schap voor mannen wellicht minder aantrekkelijk. Bovendien twijfelt de Projectgroep of de gunstige man-vrouw verhouding in de toekomst op het huidige niveau zal blijven. Het aandeel van vrouwen onder student-assistenten is in z'n totaliteit de laatste jaren sterk afgenomen en juist uit deze groep worden nogal wat aio's gerecruteerd.

De Projectgroep Vrouw en Recht constateert dat het binnen de RL slechts moeizaam adequaat onderzoek kan worden verricht naar de effecten van emancipatiebeleid. Het gros van de gegevens bij de dienst Personeelszaken is niet geautomatiseerd, wat onderzoek tot een kostbare en bewerkelijke aangelegenheid maakt. Omdat alleen actuele bestanden worden bewaard, blijkt gefaseerd loopbaanonderzoek vrijwel onmogelijk. De dienst Personeelszaken zou in de toekomst historische data moeten bewaren en bovendien méér gegevens moeten verzamelen, bijvoorbeeld over aantal en leeftijd van kinderen, bestuursfuncties die medewerkers gedurende hun aanstelling vervullen of opleidingen die ze volgen. Tijdens sollicitatiegesprekken zou geregistreerd kunnen worden of de kandidaten aan de formele functie-eisen voldoen, zodat méér inzicht wordt verkregen in de subjectieve criteria die bij sollicitatie-commissies een rol spelen.

Het is overigens de vraag in hoeverre er bij de dienst Personeelszaken bereidheid bestaat om dergelijke aanvullende gege-

vens te verzamelen. De Projectgroep heeft uitvoerig gesproken met alle personeelsconsulenten (tot voor kort drie vrouwen en twee mannen) en concludeert dat zij de positie van vrouwen aan de RL "veel te rooskleurig" inschatten. Er zou een forse discrepantie bestaan tussen het beeld dat de personeelsconsulenten hebben van de positie van vrouwen en de werkelijke gegevens zoals die uit bovengenoemd onderzoek naar voren komen. Volgens de personeelsconsulenten zit het met de toename van vrouwen wel goed, zo blijkt uit de gesprekken. Een voorkeursbeleid voor vrouwen lijkt hen bovendien zinloos, want "men wil toch de beste kandidaat".

De consulenten vrezen "waarschijnlijk niet ten onrechte veel weerstand op te roepen als men in concreto tegen de wensen van de sollicitatiecommissie in emancipatie-beleid zou moeten bevorderen", constateert de Projectgroep. Ze roept hen niettemin op zich "op de feitelijke situatie te bezinnen".

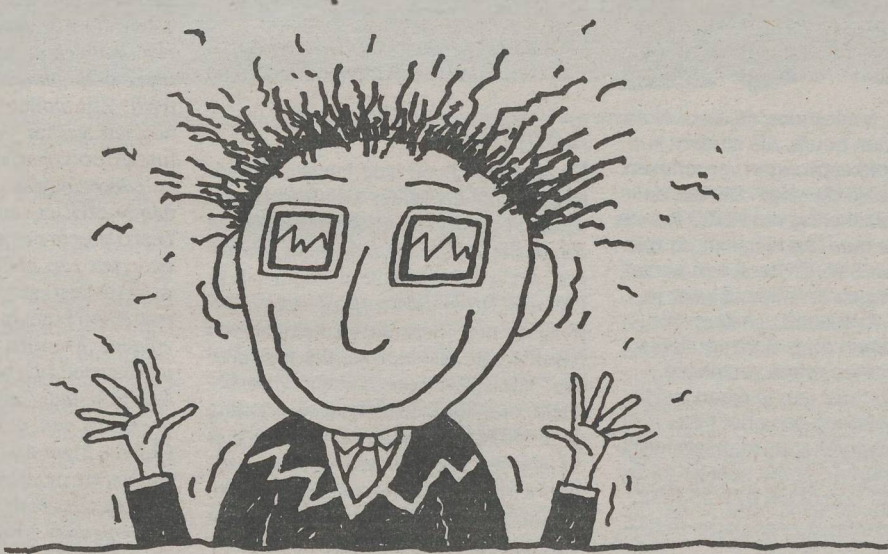
Personeelsconsulenten zouden er bijvoorbeeld voor moeten zorgen dat de verplichte benoeming van vrouwen in selectiecommissies inderdaad wordt geëffectueerd en dat commissies verantwoording afleggen voor het al dan niet oproepen van vrouwelijke kandidaten. De consulenten erkennen weliswaar dat selectiecommissies subjectief kiezen, maar denken niet dat dit in het nadeel van vrouwelijke sollicitanten werkt. Ze zouden daarom ook weinig heil zien in voorlichting over onbewuste selectie-factoren, één van de aanbevelingen van de Projectgroep.

Spijkers benadrukt eveneens het belang van voorlichting aan selectiecommissies. Zij overweegt om in de proef-faculteiten bijscholing voor selectiecommissies te organiseren. "Binnen sollicitatiecommissies heerst vaak een bepaalde cultuur, waardoor bij een aantal banen toch automatisch aan mannen wordt gedacht, bijvoorbeeld als in een beroepsgroep al erg veel mannen werkzaam zijn. Bovendien worden bij selectie en werving worden vaak allerlei richtlijnen opgesteld, zonder dat de mensen die het beleid moeten uitvoeren het belang ervan inzien. En dan blijf je natuurlijk nergens met je goede voornemens."

Overigens heeft Spijkers haar contacten met de personeelsconsulenten wel als positief ervaren. "Ik heb juist het idee dat ze heel gemotiveerd zijn om mee te werken aan het emancipatiebeleid. Er zijn zelfs al concrete afspraken gemaakt. Wel denk ik dat men zich te weinig heeft gerealiseerd hoe groot de achterstand van vrouwen bij het wp is. Maar dat geldt niet alleen voor de personeelsafdeling, maar net zo goed voor college, faculteitsbestuurders of vakgroepvoorzitters."

Emely Nobis

HOE COMMODORE HET 3 JAAR GARANTIE SHOCKEFFECT VERHEVIGT.

Van de kwaliteit van onze Personal Computers gaat menig-een uit de bol. Vooral als ze de shockerend lage prijzen zien. Dat we d'r zelf volledig achter staan bewijst de 3 jaar volledige garantie op elke universitaire Commodore PC. Weer bijgekomen? Bel dan onze servicelijn: 020-842495. Of ga even langs bij: PC-Shop, Tongersestraat 53, Maastricht. 043-888334. of: Informatie Centrum, 043-888506.

PC-30-III
80286-12 MHz,
1 Mb, 20 Mb vaste
schijf-eenheid,
AGA of EGA video.
Universitaire prijs v.a.
fl. 3.144,75 incl. BTW.

ONLY COMMODORE MAKES IT POSSIBLE.

Door Bart Brouwers

Bidden

De belangstelling onder jongeren voor een kerkbezoek blijft dalen (tenminste buiten vakantietijden), maar het bidden blijkt onverminderd populair. Een Nijmeegs onderzoek onder 192 scholieren heeft uitgewezen dat slechts vijftien procent van de jongeren nooit bidt. Dertig procent doet dat zeer regelmatig. Vier op de vijf scholieren bidden als ze zich ellendig voelen of in de problemen zitten. Men richt zich daarbij op de eerste plaats tot God, hoewel dat voor de meesten niet een persoon is maar slechts een vaag begrip. Het bidden vindt vooral in bed plaats en vrijwel nooit in de kerk. Het doel van het gebed is door de jaren ook veranderd. Bij ziekte zou men vroeger bijvoorbeeld vooral om genezing hebben gebeden, nu vraagt men om vertrouwen en steun om deze moeilijke tijden door te komen. (KU-nieuws)

Stropdas

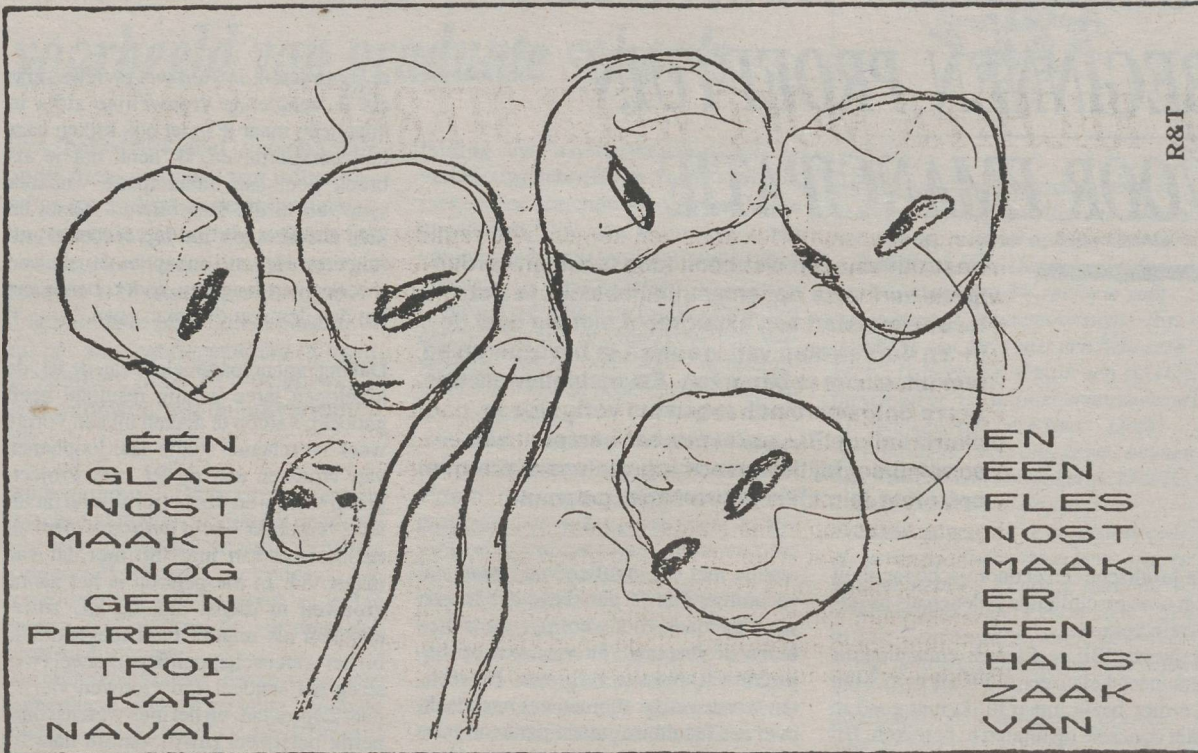
Het stropdassen-incident aan de Universiteit van Leiden heeft inmiddels landelijke bekendheid gekregen door reacties in tv-programma's en dagbladen. Een hoogleraar werd een kleine maand geleden van een promotieplechtigheid verwijderd omdat hij weigerde een stropdas te dragen onder zijn toga. Andere universiteiten hebben de regels er ook nog eens op na gelezen en in sommige gevallen blijken die niet zo streng als in Leiden. Zo is er aan de Vrije Universiteit van Amsterdam geen enkele stropdasverplichting voor toga-dragende mannen of vrouwen. Maar toch zal het daar moeilijk zijn om zonder zo'n ding op een promotie te verschijnen. De plaatselijke

pedel heeft al verzekerd dat hij persoonlijk iedere man zonder stropdas de toegang zal ontzeggen. Hij staat er zelfs op dat die das egaal zwart is. Elk streepje of kleurtje (zelfs grijs) is taboe. De tegenaanval is trouwens inmiddels ook al ingezet. Uit een onderzoekje door het Amerikaanse blad 'Human Factors' (gepubliceerd onder de veelzeggende titel 'Pressure of menswear on the neck in relation to visual performance') blijkt dat het dragen van een strakke stropdas onherroepelijk leidt tot een verminderde doorbloeding van de hersenen en daardoor onder meer tot een slechter gezichtsvermogen. Nou zul je meteen zeggen, dan doe je die das toch wat minder strak om de nek. Maar de meeste mannen blijken daar niet aan te denken. Maar liefst 67% van de onderzochte stropdasdragers knoopt het ding strakker om dan de nekomvang toelaat. Het verminderde gezichtsvermogen herstelt zich bovendien niet direct na het afknopen van de das. Het heeft dus geen zin om de das wat losser te doen als men even snel iets goed moet lezen. De conclusie ligt voor de hand: bij een promotie is het dragen van een das ernstig af te raden. (Ad Valvas, Mare)

Democratisering

In de Nederlandse universitaire wereld is aan het eind van de jaren zestig een democratiseringstendens op gang gekomen, die vruchten heeft afgeworpen. Op allerlei fronten (bijvoorbeeld de Universiteitsraad) vindt er tegenwoordig gefundeerd overleg plaats. In België is dat bijvoorbeeld anders, want daar trok profes-

(((GROTE)))(((VAN DE)))(((MAN))
 ((DE)))(((HONGER)))(((KLEINE)))

sor Herman Deleecq onlangs luid aan de bel, omdat er volgens hem sprake was van blijvende ongelijkheden binnen het wetenschappelijk onderwijs. Verantwoordelijk daarvoor zijn volgens Deleecq niet financiële tekortkomingen, maar vooral "socio-culturele drempels" die blijkbaar nog steeds niet zijn geslecht. Studenten uit de armste groepen hebben het nog even moeilijk om toe te treden tot het Hoger Onderwijs als dat twintig jaar geleden was. Deleecq pleit daarom voor een herverdeling van de beurzen, dat wil zeggen meer geld voor de armsten, minder voor de rijkere en de middengroepen. Deleecq heeft hevig kritiek gekregen van onderwijsminis-

ter Coens, maar aan de universiteit van Leuven is het gelijk van Deleecq aangetoond en zelfs aangedikt: de democratisering staat niet alleen stil, ze gaat zelfs achteruit. Uit de instroomcijfers blijkt, dat er jaarlijks minder studenten uit de lagere klassen komen en steeds meer uit de hogere. Het Leuvense onderzoek maakt een vergelijking tussen de studiejaren 81-82 en 88-89. Het totaal aantal studenten nam in die tijd toe van 21.600 naar 22.600. Het aantal studenten uit de lagere klassen nam echter af van 4754 naar 3703. Een daling van ruim 22 procent. Terwijl in de jaren zeventig - in elk geval in absolute cijfers - het 'armenaandeel' nog toenam, is in de jaren tachtig dus het absolute failliet van de democratisering aangetoond. Nog een vergelijking: nu zitten er in Leuven, zoals gezegd, 3703 studenten uit lagere geleidingen van de maatschappij. In 1968, dus voordat democratisering invloed kan hebben gehad, waren dat er bijna evenveel: 3634. Absoluut is de stand dus gelijkgebleven, maar procentueel is de achteruitgang drastisch: van 28% (1968) naar 16% (1988). (Veto)

Senioren

De studerende bejaarden hebben eindelijk een eigen forum: de Seniorenacademie Brabant. Vorige week begon de eerste cursus (kunstgeschiedenis) in Tilburg, met een belangstelling van iets meer dan twintig bejaarde studenten. Dat geldt ook voor de overige vier studies, met uitzondering van gerontologie, waarvoor zich maar liefst 28 geronten hebben aangemeld. Universiteit en Hogeschool in Tilburg hebben een eenmalige subsidie van 10.000 gulden ter beschikking gesteld. Gevolg is dat de docenten geen salaris zullen ontvangen, maar slechts een onkostenvergoeding. Maar het enthousiasme is desondanks groot en coördinator Overmeer ziet dan ook grote toekomst in de ouderdom. (Univers)

Journalisten

Vorige week is de postdoctorale opleiding journalistiek in Rotterdam van start gegaan. Een inleidend symposium bracht enkele aardige meningen over de journalisten aan het licht. Volgens voorlichter Han Mulder is de pers ijverig, netjes, maar ook gezagsgetrouw en moralistisch. Zijn collega Klaas Wilting ging nog iets verder: "er valt altijd wel iets met ze te regelen, als je ze maar met boter en suiker inpakt". Volgens de Rotterdamse officier van justitie mr. Mooijen, heeft de pers een overtrokken voorkeur voor sex (de boulevardbladen) en geweld (de rest) geweld. "Elke gek die een bom gooit komt in de krant". Zo trekken volgens Mooijen gebieden waar veel journalisten zich bevinden ook veel meer aandacht dan "bijvoorbeeld de onderdrukking van miljoenen Tibetanen in China". Maar dat wordt natuurlijk weer anders als de Tibetanen ook met bommen gaan gooien. Dan zijn ze pas interessant, aldus Mooijen. Over het nut en de noodzaak van deze postdoctorale opleiding werd tijdens de discussie echter nauwelijks gesproken. Quod Novum)

Apartheid

De apartheid heeft haar langste tijd gehad. Hoe zit het echter toch met de vermaarde anti-apartheidstrijder Klaas de Jonge, die in 1986 maandenlang 'gevangen' zat in de Nederlandse ambassade in Pretoria? In die tijd kreeg hij - als steuntje in de rug - van de universiteit van Brasilia een gastdocentschap aangeboden. Die geste was voornamelijk bedoeld om de Zuidafrikaanse regering onder druk te zetten, maar inmiddels is die warme geste omgezet in een daadwerkelijk gastdocentschap. Vorige maand is Klaas de Jonge in Brasilia begonnen. Zijn taak: colleges geven over Zuid-Afrika en het opzetten van een vakgroep Afrikaanse Studies. Makkelijk gaat dat echter niet, zo heeft De Jonge inmiddels gemerkt. Bruikbaar materiaal blijkt nauwelijks voorhanden. En de publicaties over Afrika of apartheid die in de bibliotheek aanwezig zijn, zijn vrijwel nooit in het Engels of Portugees. Onbruikbaar dus. Van een vooraf door De Jonge opgesteld 'verlanglijstje' van te gebruiken literatuur (groot 800 werken) is slechts één boek te vinden. (Overzicht)

Autorijschool Dorssers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets.

Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen.

U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW golf. Tevens het adres voor uw motorrij-opleiding.

Bel voor informatie 043- 616153.

GRIEKSE EETHUIS
nellas
DE BETERE GRIEKSE SPECIALITEITEN

Menu's vanaf:
 f 9,50 tot f 24,50

Gefrituurde visjes
 Gegrilde makreel en forel

Geopend 17-22 uur
 Dinsdags gesloten

Alex. Battalaan 61
 Maastricht. Tel. 043-215358

STUDEREN IS AL DUUR GENOEG...

Kollegegeld, kamerhuur, studieboeken, een geknepen beurs. Als student kun je je geen bokkesprongen veroorloven. Maar speel je op zeker. **Stuver, de studentenverzekering van NBBS Reizen** voelt met je mee (we zijn immers zelf student geweest). En heeft een aantal verzekeringen ontwikkeld waar je niet extra voor hoeft te bezuinigen. Je gezondheid en je dure spulletjes zijn daarmee prima verzekerd. Vanaf f 448,-* per jaar je eigen ziektekostenverzekering en vanaf f 60,- een prima pakketverzekering (aansprakelijkheid en inboedel). Vraag snel de folder aan, met de bon of bel **071-253333**.

* exkl. de wettelijke bijdrage van f 62,- tot 20 jaar en f 124,- vanaf 20 jaar.

Stuur mij de STUVER-folder 01

Naam: _____
 Straat: _____
 Postcode: _____ Plaats: _____
 Opsturen naar NBBS Reizen, Postbus 360, 2300 AJ Leiden

STUVER
 DE STUDENTENVERZEKERING
 VAN NBBS REIZEN

Gratis Universiteits Agenda bij:
 (op vertoon van geldige collegekaart)

ASA Studieruim/Uitruim Bureau
 Dorsten-De Doon

de Volkskrant

Partner Consult

Adviesbureau voor partnerkeuze in Zuid- en Oost-Nederland voor het Acad., H.B.O., of vergelijkbaar ontwikkelingsniveau

U hebt het druk, fijne vrienden en interessante hobbies maar u mist die ene vaste partner. U kiest niet voor toeval, wel voor doelgericht zoeken. Partner Consult kan u daarbij helpen. Wij zijn erkend door de Raad van Toezicht van WVC.

Voor informatie of aanvragen van brochure, bel: Mw. Schiks 045-740088.

"Constitutionele kamer" om slordige wetgeving tegen te gaan

DE RECHTER MOET WEER STERKER WORDEN

Het moest er natuurlijk eens van komen. Wie zegt dat de minister van onderwijs een monstroom van een wet heeft afgescheiden en die vervolgens van nul en generlei waarde verklaart wegens strijdigheid met zoiets als het Koninkrijksstatuut, kan erop rekenen dat daar nog lang over wordt nagepraat. Niet alleen door de Hoge Raad, die de uitspraak (1988) van de Haagse rechtbankpresident mr. Wijnholt over de Harmonisatiewet binnen het jaar naar de prullenbak verwees. Ook staatsrechtgeleerden hebben in het inmiddels beruchte vonnis aanleiding gezien om de verhouding tussen rechtspraak en politiek eens kritisch tegen het licht te houden. Vooral nu de politiek steeds slordiger omspringt met de wetgevende taken. Vorige week oereerde mr. Frits Stroink ter gelegenheid van de aanvaarding van zijn hoogleraarschap in het staats- en bestuursrecht over de plaats van de rechter in het staatsbestel. Wat Wijnholt deed (toetsen aan het Statuut) kan natuurlijk niet, zegt hij, maar een meer actief controlerende rol van de rechter is uitermate wenselijk. Toetsing van wetten aan de grondwet hoort daarbij. Laten we daarom maar een constitutionele kamer bij de Hoge Raad installeren, iets als het Bundesverfassungsgericht bij onze oosterburen.

Stroink: "De Harmonisatiewet was geen incident, ik had legio andere voorbeelden kunnen kiezen" (foto Paul Mellaart)

"De Harmonisatiewet collegegelden is een mooi voorbeeld van wat er mis kan gaan in de procedure die leidt tot een wet in formele zin", zegt Stroink. Om de herinnering even op te frissen: de wet was bedoeld om de totale inschrijvingsduur in het hoger onderwijs, dus inclusief eventuele HBO-opleidingen die voorafgaan aan een universitaire studie, te beperken. Wie langer dan zes jaar studeert zal (met enkele uitzonderingen) geen studiefinanciering meer ontvangen en een hoger collegegeld gaan betalen. Geen studentvriendelijke wet, dat was duidelijk. Wie al eerder nietsvermoedend was begonnen met een HBO-studie om te zien of het mogelijk was om te stappen naar de universiteit, zoals dat altijd mogelijk was geweest, kwam nu bedrogen uit. En wat te denken van de student die de overstap al had gemaakt en nu bemerkte dat zijn HBO-jaren plotsklaps werden meegeteld waardoor hij het binnenkort zonder studiefinanciering zou moeten stellen? De zaak werd verergerd doordat de wet met terugwerkende kracht van kracht werd verklaard. Dit soort regelingen zijn in strijd met de rechtszekerheid, vonden de te hoop ge-

lopen studentenbonden, en ontlokten vervolgens aan de rechtbank in Den Haag de bekende uitspraak.

Wat was er nu allemaal misgegaan? Normaal gesproken is het Nederlandse wetgevingsproces omkleed met een aantal waarborgen die er voor zorgen dat er geen al te erge misbaksels worden afgeleverd, beweert Stroink. Een belangrijke rol speelt de advisering door deskundigen, waaronder de Raad van State, en nog belangrijker is de openbare behandeling in de beide Kamers van het parlement. Wat vond men van de wet? Vooral de bepaling over de terugwerkende kracht doet "afbreuk aan gewekte verwachtingen bij studenten", schreef de Raad van State, overigens in perfecte overeenstemming met de onderwijsraad, een ander belangrijk adviesorgaan. In de Kamers klonk hetzelfde geluid. Maar de regering hield zich doof: tegemoet komen aan de kritiek zou immers geld gaan kosten, waardoor het bezuinigingseffect teniet zou worden gedaan en de begroting van het departement in gevaar zou komen. Pas toen de Kamers voet bij stuk hielden werd de wet in een zeer laat

stadium van enige scherpe kantjes ontdaan. Niet voldoende, zoals later bleek voor de Haagse rechtbank en zelfs, een jaar later, voor de Hoge Raad. Wijnholt had niet zijn toevlucht mogen nemen tot het Koninkrijksstatuut, bepaalde de hoogste rechter, maar inhoudelijk had hij wel gelijk: onderdelen van de Harmonisatiewet waren in strijd met gerechtvaardigde verwachtingen en dus met het beginsel van rechtszekerheid. Het probleem was alleen dat de Hoge Raad aan die opinie geen consequenties kon verbinden, zodat de wet bleef zoals hij was.

Stroink: "Deze harmonisatiewet was geen incident, ik had legio andere voorbeelden kunnen kiezen. Vooral het ministerie van onderwijs heeft er een handje van om nogal zwakke wetgeving te produceren. Terzijde: misschien beschikken ze daar over niet zulke goede juristen, de keien zitten toch meestal bij justitie. Maar waar het om gaat is dat er ongelooflijk slordige wetten worden afgeleverd, terwijl er vaak al in de voorbereidingsfase ernstig tegen wordt gewaarschuwd. Er wordt echter niet geluisterd; dit was niet de eerste keer dat

een advies van de Raad van State in de wind werd geslagen. En in dit geval was het nog gecompliceerder, want het punt waar de rechters over vielen was door de Raad van State niet eens opgemerkt."

Dat de onzorgvuldigheid dus bij meer dan één instantie blijkt te liggen is des te verontrustender, vindt Stroink. De Raad van State mag misschien geëxcuseerd zijn door de gigantische werkdruk, voor de politiek gelden andere oorzaken. Daar zijn het vooral de rigide regeerakkoorden die verhinderen dat men ook maar een duimbreed afwijkt van het uitgezette traject. Dat daarmee de parlementaire controle op de wetgeving in het gedrang komt is wel vaker geconstateerd, maar is nog geen aanleiding geweest om maatregelen te nemen. Integendeel, lijkt het wel. Regerende coalities permitteren zich zo het een en ander: in afwezigheid van de oppositie, die het vertikt om haastwerk te moeten leveren, over een wetsvoorstel vergaderen en beslissen tussen oud en nieuw bijvoorbeeld. Dat gebeurde eind 1988 in de Eerste Kamer met de zogenaamde Sofiwet, en wordt door Stroink omschreven als "een dieptepunt in de parlementaire geschiedenis".

"Het zit ook in de politieke cultuur", verduidelijkt hij, "de no nonsense sfeer, dingen snel willen regelen want het gaat om de centjes. Het gebrek aan aandacht voor de juridische aspecten zie je terug bij de ambtenaren in de departementen, waar de juristen worden verdrongen door economen en bestuurskundigen. En in de Kamers maken de generalisten, die nog aandacht voor het wetgevend proces als zodanig ten toon spreiden, meer en meer plaats voor specialisten die zich concentreren op één terrein. Ook dat is niet bevorderlijk voor zorgvuldige wetgeving."

Maar op zichzelf is het niet een probleem van de laatste tien of twintig jaar. Het is een structureel gegeven dat de maatschappij ingewikkelder is geworden en dat er een toenemend aantal wetten nodig is. De druk is dus vele malen groter. En veel vertrouwen in verbetering van de parlementaire procedures heeft hij evenmin: "Altijd zal de politieke meerderheid haar zin kunnen doordrukken."

Uiteindelijk is het de burger die met de (wan)producten van dit alles wordt opgezadeld. Wat kan hij doen?

Niet veel, zegt Stroink, en daar zit hem net de pijn. Tegen allerlei regelingen van lagere orde kan de burger in het geweer komen: bij een hogere overheidsinstantie, bij de administratieve of de gewone rechter. De lagere regeling wordt dan aan een hogere, de wet bijvoorbeeld, of aan algemene rechtsbeginselen getoetst. Maar een (formeel) wet zelf is heilig in dit land, 'onschendbaar' zoals het tot 1983 in de grondwet werd genoemd. Er is dus geen beroep op de rechter mogelijk om een onrechtvaardige wet buiten werking te stellen, doodeenvoudig omdat die nergens aan getoetst kan worden, althans niet aan de grondwet. Ook in de nieuwe constitutie van 1983 staat dat de rechter niet oordeelt over de grondwettigheid van de wetten. Die regeling moet gezien worden tegen de achtergrond van het juridisch-politiek denken dat met de Franse Revolutie gemeengoed is geworden. Waar immers de wet de uitdrukking was van de volkswil bestond er geen enkele noodzaak tot rechtsbescherming tegen de wetten: het volk gaat niet in beroep tegen zijn eigen wil.

Inmiddels is de geschiedenis verder, betoogt Stroink, en weten we dat ook democratisch gekozen organen steken laten vallen. Blind vertrouwen in het adagium "de wet is de waarheid" is niet meer op zijn plaats. Maar er is nog iets anders. Want ook al kunnen formele wetten niet aan de grondwet getoetst worden, er zijn rechtstreeks werkende verdragen die voorrang hebben boven de nationale wet. Een voor-

beeld is het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens; wie denkt met een beroep op dat verdrag zijn gelijk te kunnen halen zelfs tegen een Nederlandse wet in kan van de (Europese) rechter inderdaad een uitspraak krijgen. Een ander voorbeeld is het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, het verdrag van New York. Het daarin vervatte gelijkheidsbeginsel is al met succes ingeroepen om mannen en vrouwen gelijkelijk recht op uitkeringen te geven: de wet die dat verhinderde werd dus getoetst aan dat verdrag.

Kortom, vindt Stroink, op allerlei terreinen vindt allang toetsing van lagere aan hogere regelingen plaats, zelfs van formele wetten aan internationale verdragen. Wat let ons dan nog om ook aan de grondwet te toetsen? Daarmee voorkom je meteen de idiote figuur dat ook de Nederlandse grondwet weliswaar het gelijkheidsbeginsel uitdraagt, maar dat de rechter zijn toevlucht moet nemen tot het verdrag van New York om wetten die wellicht met dat principe in strijd zijn buiten werking te verklaren; alles louter en alleen omdat aan onze eigen grondwet niet getoetst mag worden.

Een tegenwerping die Stroink veelvuldig hoort is dat hiermee de deur wijd open wordt gezet voor de 'rechtstaat', waarin de rechter op de stoel van de wetgever, parlement en regering, gaat zitten.

"Nee, daarmee misken je de verhoudingen. De rechter bewaakt wat ik maar noem de rechtsstatelijke randvoorwaarden. Het beleid zelf wordt natuurlijk bepaald in de politieke organen. En waar de oude trias politica toch al verloren is gegaan (het parlement bindt zich met handen en voeten aan de regering via regeerakkoorden) is een sterke onafhankelijke rechter des te noodzakelijker. Er is trouwens een maatschappelijke trend die dat bevestigt. Ik denk dat het vertrouwen in de afgelopen twintig jaar in de rechterlijke macht groter is geworden, terwijl de politiek minder vertrouwen geniet. Dat zie je aan het toenemende beroep op de rechter tegen overheidsmaatregelen. En de rechters zelf zijn ook veranderd. Het zijn niet meer alleen de corpsballen uit Leiden en Utrecht, de sociale herkomst is veel breder geworden."

Niet dat Stroink nu vindt dat in de toekomst elke rechter maar zou moeten kunnen bepalen of een wet strijdig is met de constitutie. Als voorbeeld verwijst hij naar het Westduitse Bundesverfassungsgericht, in Nederlandse verhoudingen wellicht een bijzondere constitutionele kamer van de Hoge Raad. Wat die precies te doen zou krijgen en volgens welke procedures is een kwestie van uitwerking, vindt Stroink; het principe staat voorop.

Pessimistisch over de weerklank die zijn voorstellen zullen krijgen is hij niet. Hij weet dat er binnen het CDA een stroming is die in dezelfde richting denkt, in de VVD evenzeer. Partijpolitiek het grootste probleem is nog wel zijn eigen partij, de PvdA, die zich tot op heden altijd heeft uitgesproken voor het primaat van de politiek. Een vermoedelijk krachtige bondgenoot schuilt echter in het hart van het systeem: minister van justitie Hirsch Ballin. Van hem weet Stroink dat hij de constitutionele rechtspraak als oplossing ziet voor het soort problemen dat ontstaat door dubieuze wetten als de Harmonisatiewet. Hirsch Ballin schreef naar aanleiding daarvan destijds een artikeltje in een juridisch periodiek, ruim vóór zijn ministerschap. Stroink heeft geen reden om aan te nemen dat hij er nu anders over denkt, integendeel.

Wammes Bos

De rubriek 'In Stelling' is bestemd voor iedereen die een opiniërende bijdrage kwijt wil over een onderwerp dat leeft binnen de universitaire gemeenschap. Artikelen kunnen op grond van gebrek aan leesbaarheid of actualiteitswaarde worden geweigerd; daarom is overleg vooraf met de redactie raadzaam.

Onder gelovigen: heilige koeien in het probleemgeoriënteerd onderwijs

In de Faculteit der Economische Wetenschappen wordt al geruime tijd gewerkt aan de herprogrammering van het onderwijscurriculum. De faculteit bestaat inmiddels zo'n zes jaar en de gang van zaken in het onderwijs gaf alle aanleiding tot een herbezinning van het onderwijsprogramma, zeker nu de opbouwfase daarvan is voltooid en een stabiele situatie bereikt is.

Net als in de andere faculteiten van de Rijksuniversiteit Limburg is de onderwijsfilosofie gebaseerd op het PGO-systeem. Daarnaast hebben de stichters van de faculteit gekozen voor integratie van de verschillende economische deeldisciplines en voor de onderwijs- en onderzoeksthema's arbeid, technische ontwikkeling en publieke sector. Deze integratie krijgt met name gestalte in de propedeuse en het basisdoctoraaljaar. Vooral de massale studenteninstroom en -aantallen geven aanleiding tot een herbezinning van het onderwijsstelsel omdat de organisatie en coördinatie van het onderwijs steeds meer problemen opleveren. Tot mijn grote verbazing blijkt er in het bestaande onderwijssysteem in de faculteit echter een aantal heilige koeien te worden gekoesterd waarover zelfs in de herprogrammering geen rationele discussie mogelijk is.

Het PGO-systeem kan worden beschouwd als een reactie op de uitwassen van het klassieke universitaire onderwijs in de jaren zeventig. Daarin leidden de massale studentenaantallen in met name de eerste paar jaar van het curriculum tot een overheersende positie van de onderwijsvorm van het passieve hoorcollege (extensivering van het onderwijs). Zo'n eenzijdig hoorcollegesysteem is een extremiteit en het is alleszins te begrijpen dat daartegenover een andere extremiteit werd geplaatst, namelijk een rigoureuze hantering van de PGO-formule in zo mogelijk alle onderdelen van het onderwijscurriculum. PGO en integratie werden de belangrijkste profileringskenmerken van de Maastrichtse economie-opleiding.

Zo'n extreme profilering werpt vruchten af in de opbouwfase van een faculteit maar leidt tot grote problemen in een stabiele situatie. Ik wees al op de grote studentenaantallen die zich niet verdragen met een rigoureuze hantering van het PGO-systeem vanwege de exponentionele organisatie- en coördinatiekosten van deze onderwijsformule (tutores, roosters, onderwijsruimtes, overlegstructuren, toetsen). Een revisie van het PGO-systeem lijkt noodzakelijk, maar sommigen wijten de problemen aan een verkeerde hantering van de PGO-formule en anderen juist aan de inherente beperkingen van deze formule zelf.

Zelf ben ik opgeleid als bestuurskundige, maar ik heb altijd gedacht dat economen juist hadden geleerd om te optimaliseren, dat wil zeggen een optimale combinatie van diverse en vaak conflicterende doeleinden en bijbehorende instrumenten te bedenken. Daarbij is het marginale denken, het denken in termen van kleine veranderingen en van analyse van de consequenties daarvan, een belangrijk hulpmiddel. Na dominantie van de ene extreme onderwijsformule, het eenzijdige hoorcollegesysteem, in de

jaren zeventig, en het inwisselen daarvan voor overheersing van de andere extreme onderwijsformule, een rigoureuze PGO-systeem, in de jaren tachtig zou het in de jaren negentig tijd worden voor een optimale combinatie van beide systemen in een nieuwe onderwijsformule.

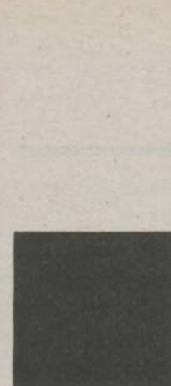
In die nieuwe onderwijsformule kan PGO heel wel het uitgangspunt zijn onder aanvulling van de goede elementen uit het hoorcollegesysteem. Niet alle curriculumonderdelen kunnen immers volgens de PGO-formule worden onderwezen en soms is een goed hoorcollege veel beter dan een moeizaam functionerende onderwijsgroep die worstelt met het keurslijf van de PGO-formule. In de discussie over de herprogrammering in de FdEW is een dergelijke nieuwe onderwijsformule echter niet eens bespreekbaar. Het PGO-systeem blijkt niet alleen zelf een heilige koe te zijn, maar ook nog enkele andere geloofsartikelen te verbergen. De stichters van de faculteit proberen een fundamentele discussie over een herwaardering van de eenzijdige PGO-formule in het onderwijs uit de weg te gaan. Zij hanteren het argument, dat PGO en integratie de profileringskenmerken van de opleiding zijn. Die kenmerken zouden voor eens en altijd zijn vastgelegd in de 'constitutie' van de faculteit. Die constitutie mag niet worden veranderd en nieuwkomers in de staf van de faculteit hebben zich daaraan maar aan te passen. Als hen dat niet bevalt moeten zij maar een andere werkring zoeken: de 'voice-optie' wordt verboden, slechts de 'exit-optie' staat vrij. Uit deze houding spreekt een onbegrijpelijk ideologisch conservatisme: wat tien jaar terug goed was kan nu niet opeens verkeerd zijn. Vergeet wordt dan, dat de omstandigheden veranderd kunnen zijn en dat gewijzigde omgevingskenmerken van de organisatie kunnen nopen tot een verandering van die organisatie ten einde te overleven.

Een ander tegenargument dat wordt gehanteerd is de stelling, dat de PGO-formule zich ten principale niet verdraagt met de inbouw of aanvulling van andere onderwijsvormen. Wanneer dat toch wordt geprobeerd zou dat op den duur onvermijdelijk leiden tot de ondergang van het PGO-systeem. In deze opvatting is er niet sprake van een mogelijke complementariteit en substitutie tussen verschillende onderwijsvormen, bijvoorbeeld de extremen van PGO en hoorcolleges, maar van concurrentie tussen beide. En in die concurrentie zou het PGO-gedeelte geen enkele overlevingskans hebben omdat studenten persé uitwijken naar de gemakkelijkste onderwijsvorm. Deze opvatting is niet alleen in strijd met het marginale denken en het optimaliseringsstreven van economen. Er spreekt ook merkwaardig weinig vertrouwen in de zelfstandige kracht

van het PGO-onderwijs uit. Blijkbaar wordt PGO beschouwd als een eeuwige 'infant-industry' dat permanente bescherming behoeft: sommige economen gedragen zich dan plotseling als protectionisten in plaats van als vrijhandelaars! De feiten liggen anders: in de nieuwe Nijmeegse Faculteit der Beleidswetenschappen bijvoorbeeld wordt sinds enkele jaren geëxperimenteerd met een optimale mix van PGO, hoor- en werkcolleges, en dat met succes. Blijkbaar hebben de Nijmeegse bestuurskundigen wel geleerd te optimaliseren en marginaal te denken waar de Maastrichtse economen dat dreigen te vergeten.

Waar leidt deze ideologische bevangenheid en koudwaterrees in de FdEW toe? In de herprogrammering van het onderwijs worden slechts mondjesmaat en onder zeer strikte voorwaarden en regelgeving van bovenaf andere onderwijsvormen voorzien. Wij mogen vooral niet spreken van hoorcolleges maar moeten dat 'overzichtscollages' noemen. Benepener kan het niet. Gedetailleerd wordt voorgeschreven wat de docenten daarin wel en vooral niet mogen doen. Een geweldige regelnevel is het gevolg. De uitvoerings- en controlekosten rijzen de pan uit, want in elk klaslokaal dient er eigenlijk een politieagent te staan om de gangen van de docent te bewaken. Karel van het Reve heeft eens gesproken over de 'sowjetisering' van de universiteit. Wie dat in dit concrete geval een schromelijk overdreven kwalificatie vindt leze het rapport van de Uitvoeringscommissie Herprogrammering FdEW er zelf maar op na (blz. 31-37 en 44-47 bijvoorbeeld).

Het ideologisch vastklampen aan een eenzijdige en rigide toepassing van het PGO-systeem werkt naar mijn mening averechts in een faculteit, waarin de omstandigheden in enkele jaren drastisch zijn veranderd. PGO in combinatie met de integratiegedachte lijkt alleen goed te werken in een kleine faculteit met geringe studentenaantallen. Wanneer zo'n faculteit groeit tot een instroom van 400 tot 500 in de stabiele situatie nemen de organisatie-, uitvoerings- en coördinatiekosten van het PGO-onderwijs meer dan evenredig toe. Voorbij een optimum zal moeten worden gekozen tussen een kleinere studenteninstroom of een minder rigide toepassing van het PGO. Dat optimum is de FdEW bij haar huidige omvang van staf en studenten gepasseerd. Verandering van de constitutie van de faculteit kan dan niet langer worden geweigerd omdat 'het nu eenmaal ooit zo bedacht is' of 'omdat PGO-onderwijs alles of niets betekent'. Die discussie kan mij ook niet democratisch verboden worden want wij hebben gelukkig nog geen systeem van democratisch centralisme ingevoerd. Evenmin wens ik verdacht gemaakt te worden

U. meet S.

Studenten moet het gezeur van middelbare stafleden over de nadagen van Parijs 1968, waarin die stafleden naar hun zeggen nog hadden deelgenomen aan de bezetting van het poetschok van de subfaculteit, inmiddels goed de keel uithangen. Ik roep die woelige jaren dan ook alleen maar even in de herinnering terug omdat de universiteiten sindsdien serieus geprobeerd hebben hun kontakten met de maatschappij te verbeteren. Het bestaan van een commissie OW & MD van onze universiteitsraad, waarbij "MD" voor maatschappelijke dienstverlening staat, kan nog als resultaat van dat streven worden aangewezen. Een serieuze taak voor de RL dus, waar de minister overigens geen sou extra voor beschikbaar stelt.

In die sector maatschappelijke dienstverlening is altijd een bijzondere plaats ingeruimd voor kontakten tussen universiteit en bedrijfsleven. Kort na de eerder gememoreerde woelige jaren was het uiterst bedenkelijk als men zich vanuit de universiteit inliet met het bedrijfsleven. De "kritiese universiteit" was er op voorhand van overtuigd dat de armzalige die zich daarmee compromitteerde ten minste kon rekenen op een eis tot manipulatie van zijn of haar onderzoeksgegevens, of op een publicatieverbod van alles wat de opdrachtgever maar even onwelgevallig was. Het is een eufemisme om vast te stellen dat het tij thans gekeerd is: directeuren van fakulteiten moeten er voortdurend op toezien dat de fakultaire infrastructuur niet voor een appel en een ei wordt uitverkocht aan de industrie.

Op de golven van dit gekeerde tij las ik dan ook met blijdschap in mijn favoriete rubriek Dienst Voorlichting Bulletin in dit periodiek het begin van het berichtje "Universities Meet Society". Niks geen flauwekul over kontakten met de samenleving of maatschappelijke dienstverlening, maar een bondige formulering van wat voluit had kunnen luiden: "Universities meet the High Society". De medewerkers van de voor dit doel verenigde Rijks- en Open Universiteiten in Limburg zullen ontmoetingen hebben met vertegenwoordigers van overheid en bedrijfsleven uit dezelfde provincie. Fluitend loop ik naar boven om mijn krijtstreepje met zijden RL stropdas uit de kast te halen. Met zwarte schoensmeer pas ik m'n sandalen daarbij aan, trek Hare Majesteits of ciersjas aan en klaar ben ik "to meet 'em all". Nog even kijken waar ik moet zijn....

Maar daar stap ik even onder een koude douche. "De gasten", lees ik, "zijn op naam uitgenodigd". Om mijn frustratie te verwerken zet ik dan maar koers naar Sjors, waar die avond opvallend meer dan gemiddeld geconsumeerd wordt door de vele medewerkers van de RL. Pas tegen sluitingsuur, als de tongen ondanks de lichte zwelling goed loskomen, durven de collega's elkaar te bekennen dat ze niet tot de gelukkigen behoorden die op naam waren uitgenodigd voor deze mini-Rotary "Universities meet Society".

"Het initiatief", zo besluit het berichtje van de Dienst Voorlichting, "zal medio 1990 worden geëvalueerd". Misschien mag ik (gratis!) enkele suggesties voor items aan de hand doen. Zoals: hoe denkt de samenleving ("society") over de namens haar samengestelde delegatie voor het contact met de universiteiten? En, niet minder interessant, hoe denkt De Werkvloer van de RL erover dat door de Derde Macht (= Geldstroom?) een elite-delegatie is samengesteld voor kontakten met de Limburgse overheid en het bedrijfsleven?

In '68 begon de democratisering van de universiteiten in Parijs. Zou de volgende revolutie in Maastricht beginnen?

Gerard Majoor.

als een principieel tegenstander van het PGO-systeem want dat is pertinent niet waar.

Het geven van hoorcolleges laat ik mij daarom niet verbieden en evenmin reglementeren. Bovendien zou het zonde zijn van die grote hoorcollegezaal (500 plaatsen) die thans onder het Jezüetenklooster wordt gebouwd. Of is die ruimte straks bedoeld voor een onderwijsgroep van twaalf studenten plus tutor die allemaal aan claustrofobie leiden? Voor dat probleem zou ik wel een goedkopere oplossing weten! Nu is het een bekend verschijnsel dat sommige wetenschappers hun vak niet op hun eigen praktijk kunnen toepassen. Politi-

cologen bijvoorbeeld zijn soms slechte politici en bestuurskundigen slechte bestuurders. Merkwaardig toch dat sommige economen hun vak niet op hun eigen organisatie weten toe te passen en hun wetenschappelijke rationaliteit ver-ruilen voor een blinde geloofsijver.

Hans van Mierlo

Obs
Nede
orga
AN
VA
De op
veelbe
krield
aparthe
moeilij
indiv
waar ak
een lan
gereke
se rege
met he
organis
pers m
zitter w
raar fil
ingeric
factore
rol. Op

Nederlandse academici willen non-raciale organisatie UDUSA steunen

ANC AKKOORD MET 'SELECTIEVE' BOYCOT VAN ZUIDAFRIKAANSE UNIVERSITEITEN

De academische boycot van Zuid-Afrika begint te werken. Ook de bevrijdingsbeweging ANC begint zich nu zorgen te maken over de brain-drain die optreedt door de drooglegging van de Zuidafrikaanse universiteiten. Vorig jaar ging het zwarte verzet akkoord met een nieuwe koers: een selectieve boycot, zodat contacten die gericht zijn op ontmanteling van de apartheid wel mogelijk zijn. Het voorstel om de academische boycot te vervangen door een politiek van selectieve steun was afkomstig van de Union of Democratic University Staff Associations (Udusa), de eerste landelijke non-raciale organisatie van academici. Momenteel pleegt Udusa nog overleg met verwante organisaties over de vraag of uniforme criteria nodig zijn bij het toetsen van internationale contacten. Maar over het beleid van selectieve steun bestaat geen verschil van mening meer. Daarover is, alomok met het ANC, overeenstemming bereikt, verklaarde Udusa-secretaris dr. Mike Morris. Udusa werd in juli 1988 opgericht en telt inmiddels ruim 4500 leden en afdelingen bij 18 van de 21 universiteiten. Dit zou kunnen duiden op een bloeiende organisatie, maar in feite is het academisch verzet tegen de apartheid nog zwak georganiseerd. Udusa kan nu zelfs nog niet de middelen voor een landelijk kantoor opbrengen. Het Komitee Zuidelijk Afrika lanceert daarom dezer dagen een steuncampagne op de Nederlandse universiteiten ten behoeve van Udusa. Het geld is bestemd voor de inrichting van een kantoor. De actie wordt ondersteund door een aantal rectores magnifici en door de nieuwe minister van Onderwijs, dr. Ir. J.M.M. Ritzen.

De oprichtingsdatum van Udusa was veelbetekenend. Terwijl het land al jaren krioelde van de organisaties tegen de apartheid, waren de wetenschappers maar moeilijk in beweging te krijgen. Op individuele schaal waren velen weliswaar actief bij het verzet betrokken, maar een landelijke organisatie ontbrak. Uitgeroepen in 1988, toen de Zuidafrikaanse regering een nieuw record vestigde met het verbieden van enkele tientallen organisaties, traden ook de wetenschappers met Udusa in het strijdperk. Voorzitter werd prof. dr. Mala Singh, hoogleraar filosofie bij de voor de Aziaten ingerichte universiteit van Natal. Drie factoren speelden bij de oprichting een rol. Op de rijke Engelstalige, vanouds

liberale universiteiten voelden progressieve staffleden steeds meer de noodzaak voor een hardere stellingname tegenover Pretoria. Bovendien begonnen zij zich het lot aan te trekken van hun collega's bij de zwarte universiteiten, maar om daar daadwerkelijk iets te bereiken was een landelijke organisatie noodzakelijk. Op de zwarte universiteiten is de repressie het felst. De Universiteit van het Noorden is zelfs op verzoek van de leiding drie jaar lang bezet geweest door het leger. De wetenschappelijke staf wordt sterk beheerst door conservatieve blanken die vaak niet goed genoeg bevonden zijn voor het werk bij de toonaangevende blanke instellingen. Niettemin zijn ook op de 'rimboe-universi-

teiten' haarden van verzet ontstaan, maar dat ging gepaard met een hartgrondig wantrouwen jegens de gerieflijke positie van de liberale collega's. De doorslag gaf uiteindelijk de noodzaak om de terreur bij de zwarte instellingen in de landelijke belangstelling te krijgen, hetgeen alleen met landelijke organisatie zou lukken. Ten derde was er de academische boycot. Op individuele schaal konden progressieve academici niet opboksen tegen de internationale afkeer van de apartheid. Pas als ze zich zouden organiseren zou een kader ontstaan om een selectieve boycot te kunnen toetsen. Maar voorkomen moest worden dat wetenschappers uit opportunistische motieven, louter om weer internationale aansluit-

ting te krijgen, zich bij de anti-apartheidsbeweging zouden aansluiten. Juist dat blijkt een probleem, waar Udusa nog steeds mee worstelt.

Repressie

De belangstelling voor de misstanden in eigen land dreigt gemakkelijk verdrongen te worden door de gretigheid naar internationaal contact. Dat bleek ook weer tijdens het tweede congres van Udusa juli vorig jaar, toen prof. Singh de balans opmaakte. "We zijn niet serieus en systematisch met twee hoofdkwesties omgegaan: de repressie en de democratisering van de universiteiten", verklaarde zij. "Ons falen om een grote campagne op te zetten tegen de repressie moet verwarring en onrust hebben gewekt, niet alleen bij onze collega's in Udusa die op een campus met zware repressie werken, maar ook bij studenten en andere sectoren buiten Udusa. We hebben tijd, energie en geld besteed aan de kwesties van de internationale contacten en aan de rationalisaties van de universiteiten en dat zijn ongetwijfeld zaken die ons allen aangaan of zullen aangaan."

Maar Singh waarschuwde dat verwaarlozing van de repressie en de democratisering "het progressieve potentieel van de organisatie ernstig zou beschadigen, zo niet totaal vernietigen." De tirade van de filosoof vond plaats na een bezoek aan het ANC-hoofdkwartier in Lusaka. Het is daar een komen en gaan van allerlei delegaties, ook van academici en studenten, maar het was voor het eerst dat een delegatie van Udusa werd ontvangen. Tijdens de besprekingen kreeg Udusa de instemming van het ANC om de gedachte van 'selectieve steun' in eigen land ter discussie te stellen. Zoiets kan immers alleen worden doorgevoerd als er bij de verzetsbeweging in Zuid-Afrika zelf steun voor gevonden kan worden. Een periode van zorgvuldige consultatie volgde. De mogelijkheid van internationale contacten werd aan strenge voorwaarden verbonden. Kandidaten zouden in ieder geval een duidelijke staat van dienst moeten hebben in het verzet tegen de apartheid. Enkel het lidmaatschap van een organisatie zou onvoldoende zekerheid bieden. Dat was ook gebleken bij discussies binnen de eveneens tot het verzet behorende National Medical and Dental Association (NAMDA). Uitgeroepen de vraag of lidmaatschap van Udusa voldoende is of dat ook verdergaande eisen moeten worden gesteld, blijkt nu nog een punt van beraad.

Waterhoofd

De moeizame discussie is een weerspiegeling van de delicate verhoudingen in het Zuidafrikaanse hoger onderwijs. Enerzijds zijn er de rijke, voornamelijk door blanken bevolkte instellingen, anderzijds de slechtbedeelde inferieure zwarte universiteiten. Academici staan nooit bekend om flitsende acties, maar de inertie van de Zuidafrikaanse soort is opmerkelijk. Dat is niet helemaal verwonderlijk aangezien Zuid-Afrika met haar universiteiten in feite een reusachtig waterhoofd heeft gecreeerd. In het begin van deze eeuw kende het land nog nauwelijks enige vorm van universitair onderwijs, maar dat werd, met speciale steun uit het Westen, grondig gecorrigeerd. Zuid-Afrika pretendeert nu de hoogst geschoolde blanke bevolking ter wereld te hebben. Volgens prof. James Moulder, hoogleraar filosofie in Natal, telde Zuid-Afrika in 1986 30 blanke

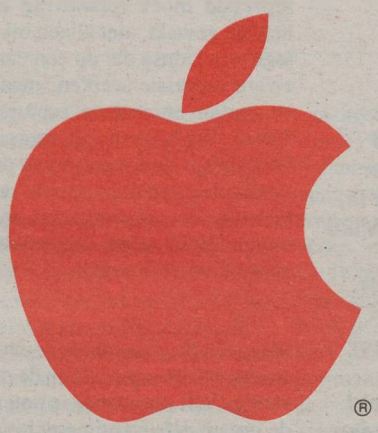
universitaire studenten per 1000 blanke inwoners. In '85 was dat 28 en in '65 reeds 15. De rest van de wereld doet het een stuk slechter; in de Verenigde Staten is de verhouding 12, in Australië 11 en Engeland komt niet verder dan 5. Dit beeld is overigens vertekend, omdat de Zuidafrikaanse academische standaard niet kan tippen aan de gebruikelijke internationale graad. De cijfers verklaren wel iets van de eigendunk van de Zuidafrikaanse blanke, het gewicht dat de universiteiten daar hebben in het maatschappelijk leven en dus ook van de hardnekkigheid van het systeem. Ook in het land zelf wordt beseft dat deze witte weelde niet meer langer te dragen is. Er gaan al stemmen op om de toeloop naar de universiteiten te halveren en de stroom meer te leiden naar het beroepsonderwijs, maar dat soort voorstellen zijn niet populair.

Arrogant

Pas de laatste jaren beginnen de ivoren torens te wankelen. Sinds de universitaire segregatiewet van 1959 is weliswaar op de Engelstalige universiteiten voortdurend studentenprotest geweest tegen de apartheid. De universiteiten protesteerden ook, maar de wetenschappers gingen al gauw weer gewoon aan het werk. De studenten mochten protesteren omdat de universiteit liberaal was. Niettemin hadden ze het vaak zwaar te verduren van de kant van het regime. Toch was het uit onvrede met de vrijblijvende en arrogante houding van de Engelstalige studenten dat Steve Biko in 1969 een eigen zwarte studentenorganisatie oprichtte. Het lot van Biko illustreert het grimmige klimaat voor het zwarte verzet, dat niet kon schuilen onder de paraplu van liberale academische waarden. Pas in 1982 zouden de zwarte en blanke studentenbonden weer gezamenlijk optrekken; de Afrikaanstalige studenten zaten al die tijd geheel in het regeringskamp. Het klimaat veranderde pas echt na 1983 toen zwarte studenten weer meer dan incidenteel mochten studeren bij witte universiteiten. De Afrikaanstalige instellingen sputterden nog tegen, maar zwichtten, onder meer omdat hun studentenaantallen dreigden terug te lopen. De Engelstalige instellingen waren blij dat een oude grief, zo fnuikend voor het internationaal imago, was weggenomen, maar eisten wel academische prestaties. De kleurlingenuniversiteit van Western Cape veranderde het hardst en riep zichzelf uit tot 'home for the left'. Ook die universiteit zit nu in de problemen. De toeloop van zwarte studenten is daar enorm, maar de regering heeft forse bezuinigingen doorgevoerd, "vanwege de economische boycot", en een nieuwe verdeelsleutel toegepast die de groeiende instellingen dupeert. De toeloop van armlastige studenten dwingt UWC ook nog eens om speciale voorzieningen te treffen. De entree van de zwarte studenten, hoe bescheiden ook, was voor velen een heftige ervaring. Men werd opeens geconfronteerd met een andere wereld. Wetenschappers kregen niet meer de kans om een andere kant op te kijken. De internationale academische boycot heeft het land veel schade bezorgd, luidt de gangbare stelling. Maar inmiddels begint het besef door te dringen dat de isolatie van de zwarte universiteiten door de eigen blanke collega's veel schadelijker is geweest.

Bert Determeijer/HOP

Met een Apple Macintosh kan iedereen aan de slag. Kom maar proberen!

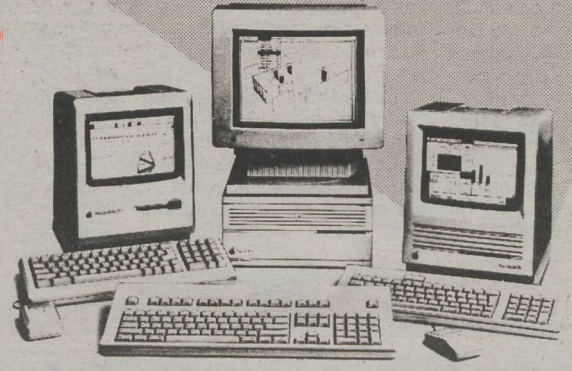
Apple

Apple at Campus

Apple at Campus is een unieke gelegenheid om je binnen één dag op de hoogte te stellen van de stand van zaken op het gebied van personal computing. Apple at Campus omvat workshops en demonstraties van vakgerichte computertoepassingen. De getoonde toepassingsprogramma's sluiten volkomen aan op jouw studie, want de wijze waarop je Apple Macintosh personal computers kunt aanwenden in jouw vakgebied staat centraal. Kom daarom naar Apple at Campus. Je doet er nieuwe ideeën op. Je kunt zelf met verschillende programma's kennis maken. En je ziet hoe produktiviteit en plezier in studie of werk worden gecombineerd.

Dinsdag 20 februari
Rijksuniversiteit Limburg
Feestzaal van het Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3, Maastricht
van 10.30 uur tot 17.00 uur

- Georganiseerd in samenwerking met:
Apple Centre Heerlen
Valkenburgerweg 123
6419 AS Heerlen
045 - 740505
en
het Rekencentrum Rijksuniversiteit Limburg

Wie denkt, kiest Apple Macintosh.

BU
Un
Universit
ntreere
Mr. F. St
het bijzo
heeft op
en, geti
het staa
Prof. Str
en zog
bij de Hc
exclusie
gen zog
eggen l
ment, to
edure v
oetsen i
aanbeve
breiden
ingesch
verdrage
Om toet
Grondwe
wetswijz
ment is t
de Gron
grondwe
heidsopt
onderwc
Men zou
kunnen
le toetse
de cons
Raad. D
omdat e
lagere
worden
heid van
die vraag
van de f
den dat
gezag z
ntreere
Dr. Henk
de Radb
met betre
beschou
intreerec
tussen a
Prof. ten
andere r
interpret
meneutic
kritische
de prakt
ethicus s
een vre
schrijft,
wat er in
ethiek al
varing h
gekregen
moraalth
Deze op
meer b
medisch
degene
een mer
men. Hi
mentele
de medisc
bij voorl
moderne
RL-
14-02 L
dies: Eig
15-02 C
sonderz
gezaal Z
16-02 F
TS53, 1-
16-02 Pr
uur, info
23-02 Pr
TS53, 1-
26-02 &
dinsdag
08-03 P
uur, info
09-03 Ir
Aula, TS
16-03 P

Universiteit

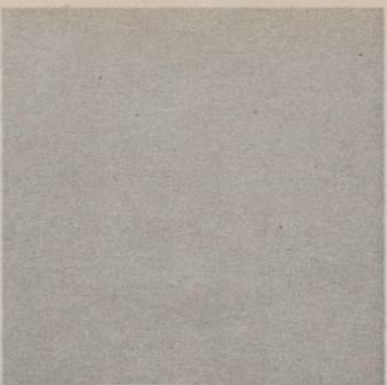
Universiteit

Intreerede prof. mr. F. Stroink
Mr. F. Stroink, hoogleraar in het Recht, in het bijzonder Staats- en Bestuursrecht, heeft op 8 feb. zijn intreerede uitgesproken, getiteld 'De plaats van de rechter in het staatsbestel'.
Prof. Stroink bepleitte het instellen van een zogenaamde constitutionele kamer bij de Hoge Raad. Deze kamer zou de exclusieve bevoegdheid moeten krijgen om zogenaamde formele wetten, dat wil zeggen besluiten van regering en parlement, totstandgekomen volgens de procedure van artikel 81 e.v. Grondwet, te toetsen aan de Grondwet. Het verdient aanbeveling deze bevoegdheid uit te spreiden tot toetsing aan fundamentele ongeschreven rechtsbeginselen en aan wetten.
Om toetsing van de formele wet aan de Grondwet mogelijk te maken is grondwetswijziging noodzakelijk. Op dit moment is toetsing van de formele wet aan de Grondwet niet toegestaan (artikel 120 grondwet). Verder is het gehele overheidsoptreden aan rechterlijke controle onderworpen.
Men zou iedere rechter de bevoegdheid kunnen geven de wet aan de Grondwet te toetsen. Prof. Stroink pleit echter voor de constitutionele kamer bij de Hoge Raad. Dat bevordert de rechtszekerheid omdat er sneller een uitspraak komt.
Lagere rechters die geconfronteerd worden met de vraag naar verenigbaarheid van de wet met de Grondwet dienen die vraag voor te leggen aan deze kamer van de Hoge Raad. Verwacht mag worden dat een dergelijke kamer zich snel bezag zal kunnen verwerven.

Intreerede prof. dr. H. ten Have
Dr. Henk ten Have, hoogleraar vanwege de Radboudstichting in de Wijsbegeerte met betrekking tot de Katholieke Levensbeschouwing (FdGW) heeft op 9 feb. zijn intreerede uitgesproken, getiteld: 'Ethiek tussen alliantie en dissidentie'.
Prof. ten Have pleit in zijn rede voor een andere medisch-ethische praktijk, meer interpretierend dan normierend: een hermeneutische ethiek, die streeft naar een kritische uitleg van wat ervaren wordt in de praktijk van de gezondheidszorg. De ethicus stelt zich op als een etnograaf die een vreemde stam bestudeert. Hij beschrijft, interpreteert en maakt publiek wat er in de praktijk gangbaar is. Dit type ethiek als hermeneutiek van morele ervaring heeft vanouds veel aandacht gekregen in de traditie van de christelijke moraaltheologie.
Deze opvatting van ethiek leidt tot een meer bescheiden opstelling van de medisch ethicus dan tot nu toe. Hij is niet degene die antwoorden op zak heeft of een mening paraat over actuele problemen. Hij laat alleen zien welke fundamentele thema's in de ontwikkeling van de medische wetenschap in het spel zijn, bij voorbeeld tot welk soort leven de moderne geneeskunde ons aanzet, of

RL-AGENDA

- 14-02 Lustrumsymposium Vrouwenstudie: Eigen werk-RL, info: tel. 887334.
- 15-02 Discussieavond over Bevolkingsonderzoek naar het AIDS-virus. Colloquium Zwi4, 20 uur, info: tel. 887540.
- 16-02 Promotie Th. Salemans, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.
- 16-02 Promotie G. Meyer, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.
- 23-02 Promotie H. van den Berge, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.
- 26-02 & 27-02 Carnavalsmaandag- en dinsdag. RL gesloten.
- 03-03 Promotie R. Prins, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.
- 09-03 Inauguratie prof. dr. S. de Lange, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.
- 16-03 Promotie R. Goei, Aula, TS53, 14

wat medische ontwikkelingen betekenen voor ouderschap, handicap of sterfelijkheid.
Een voorwaarde hiertoe is dat meer empirisch onderzoek plaatsvindt naar wat er in de praktijk feitelijk gebeurt. Het initiatief van de regering om een onderzoek te doen naar de praktijk van euthanasie is dan ook toe te juichen.

Promotie drs. T. Salemans
Drs. Tom Salemans (gynaecoloog St Gregorius Ziekenhuis Brunssum/ De Weaver Ziekenhuis Heerlen) verdedigt op 16 feb. zijn proefschrift 'Fructosamine; possibilities and limitations in pregnant and non-pregnant subjects'. Promotores zijn prof. dr. P. Brombacher en prof. dr. J. de Haan.

Drs. Salemans heeft onderzoek verricht naar verschillende aspecten van de reactie tussen suikers en eiwitten. De klinische betekenis van deze reactie blijkt ondermeer uit het feit dat veel chronische complicaties van suikerziekte, zoals nier-, oog- en vaatandoeningen, ontstaan door een toename van eiwit-glucoseverbindingen.
De verbindingen tussen suiker en eiwitten in bloed zijn op eenvoudige wijze te meten met de zgn. 'fructosamine-test'. Verschillende klinische toepassingsmogelijkheden van deze bepaling werden bestudeerd. Het fructosaminegehalte bleek een bruikbare maat te zijn voor de beoordeling van de kwaliteit van bloed-suikerregulering bij patiënten met suikerziekte. Voor opsporing van deze patiënten is de waarde van de fructosaminebepaling echter beperkt en de methode is ongeschikt om patiënten met zwangerschapssuiker te identificeren. Wel bleek het zinvol bij patiënten verdacht van zwangerschapssuiker naast de 'suikertest' (orale glucosetolerantietest) ook een fructo-saminebepaling te doen: bij zwangeren met een afwijkende suikertest hebben degenen met een verhoogd fructo-saminegehalte een duidelijk verhoogd risico een kind te krijgen met overgewicht. Ze hebben daardoor een verhoogd risico op een gecompliceerde bevalling. De betekenis van zwangerschapssuiker komt met deze bevinding in een ander daglicht te staan.

Promotie drs. G. Meijer
Drs. Gerwin Meijer (vakgroep Humane Biologie) verdedigt op 16 feb. zijn proefschrift 'Physical activity; implications for human energy metabolism'. Promotores zijn prof. dr. F. ten Hoor en prof. dr. ir. W. Saris.
De relatie tussen lichamelijke activiteit en gezondheid krijgt steeds meer aandacht in de media. Lichamelijke activiteit wordt gestimuleerd o.a. via televisieprogramma's. Daarnaast wordt de bruikbaarheid van lichamelijke activiteit in de strijd tegen overgewicht onderzocht.
Er is echter nog maar weinig bekend over de effecten van lichamelijke activiteit op de energiewisseling. Dit is voor een deel te wijten aan het ontbreken van een adequate methode voor het bepalen van lichamelijke activiteit van mensen onder normale dagelijkse omstandigheden. Drs. Meijer heeft hiervoor een nieuwe techniek beschreven. De activiteit wordt bepaald met behulp van een versnellingsopnemer, die - op het lichaam gedragen - de bewegingen van de persoon regi-

streert. In een vergelijkend onderzoek naar de lichamelijke activiteiten bij mensen met en zonder overgewicht werden geen verschillen gevonden. Vervolgens werd gekeken naar de effecten van een toenemende lichamelijke activiteit op de energiewisseling en lichaamssamenstelling.
Een groep van zestien mannen en zestien vrouwen, geselecteerd op een laag niveau van dagelijkse lichamelijke activiteit, werd hiertoe gevolgd, gedurende de eerste vijf maanden waarin zij trainden voor een halve marathon. Opvallend resultaat van dit onderzoek was dat bij een vergelijkbare toename van de activiteit de veranderingen in energiegebruik en lichaamssamenstelling bij mannen veel groter waren dan bij vrouwen. Het lijkt erop dat bij mannen de overige energiecompartimenten gestimuleerd worden door de training, hetgeen leidt tot een groter verlies van vetmassa, terwijl vrouwen meer behoudend met hun energievoorraad omspringen.

PMS Vijverdal
Op donderdag 15 feb. vindt een Psychiatrisch Colloquium plaats in Psychomisch Streeklaboratorium Vijverdal, Vijverdalweg 1, in het Postjet, aanvang 20.00 uur. Dr. Ralf Seidel, Director der Rheinischen Landeskliniek Mönchen Gladbach spreekt over 'Die psychiatrische Patienten im National-Sozialismus'.
Milieuprijs Gem. Maastricht
Op ma. 21 mei zal de Milieuprijs worden uitgereikt in de aula van de RL, Ts. 53 na de te houden themamiddag in het kader van Wereldmilieudag 1990, waarbij een relatie wordt gelegd met de Pieterpad Milieuestafette. De slotmanifestatie vindt plaats op zaterdag 26 mei in Maastricht. Info: Secretaris Milieuprijs Gemeente Maastricht, tel. 043-292222.

Dienst Voorlichting

Bulletin wordt voor een deel verzorgd door de Dienst Voorlichting. **Vakgroepen en studieverenigingen** dienen hun kopij voor Bulletin aan te leveren bij contactpersonen van de faculteiten. **Studenten(sport)verenigingen** kunnen hun berichten kwijt bij Nelly Plompen, Dienst Studentenzaken, donderdag voor 12.00 uur. Anderen dienen hun berichten op vrijdag voor 12.00 uur in te leveren bij de Dienst Voorlichting, Bou3, kamer 0010.
Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is. Informatie: Hélène Vermeer, tel. 887172.

bestudeerd.
De voorkeur gaat uit naar studenten Geneeskunde, dan wel Biologische Gezondheidskunde. Enige vertrouwdheid met de medische terminologie en computergebruik is noodzakelijk. Salaris: overeenkomstig universitaire richtlijnen. Inlichtingen: J. Meyers (888614).

Intern vacaturenummer: 025
De dienst Administratieve Organisatie en Administratieve Automatisering (AO/AA) houdt zich voornamelijk bezig met activiteiten op het gebied van het informatiebeleid, de administratieve organisatie en de realisatie van automatiseringsprojecten ten behoeve van de faculteiten en diensten van de Rijksuniversiteit Limburg.
De sectie AO van deze dienst willen wij uitbreiden naar 2 formatieplaatsen. Daartoe zoeken wij een
(JUNIOR) ADVISEUR
ADMINISTRATIEVE
ORGANISATIE (m/v)

Taken:
In overleg met (en onder begeleiding van) de adviseur Administratieve Organisatie zorgdragen voor:
-de verdere ontwikkeling en het beheer van de administratieve organisatie in het bijzonder met betrekking tot administratieve procedures en administratieve informatievoorziening;
-het beoordelen van de administratieve organisatie op het gebied van relevantie, doelmatigheid en efficiency;
-het doen van voorstellen tot verbetering van de informatievoorziening en het medewerken aan het ontwerpen van automatiseringsprojecten;
-de begeleiding van administratieve en organisatorische veranderingsprocessen;
-de coördinatie van activiteiten met betrekking tot de bekendmaking en toepassing van administratieve procedures;
-het adviseren van faculteiten en diensten op administratief organisatorisch gebied.
Vereist:
-een op de functie afgestemde opleiding op HBO-niveau (HEAO-BE/BI) of een opleiding van tenminste vergelijkbaar niveau aangevuld met AO-gerichte cursussen);
-bij voorkeur enige relevante werkervaring in een soortgelijke functie;
-een praktische en flexibele instelling;
-goede contactuele eigenschappen, initiatief, doorzettingsvermogen en uitsluitend voor mede-
werkers van de RL.

Interne vacature 023
Bij de vakgroep Algemene Heelkunde bestaan binnen het deelproject "Klinische aspecten van voeding", onderdeel uitmakend van het hoofdproject Voeding, een vacature voor een
Zoologisch analist/Biotechnisch laborant (m/v)
De aanstelling vindt plaats binnen het onderzoeksproject "De effecten van eiwitmodificatie op haar in vivo beschikbaarheid". In het bijzonder zullen het eiwit en aminozuur metabolisme onderzocht worden, waarbij experimenten deels zullen plaatsvinden met behulp van proefdieren. De daarvoor benodigde technieken zijn reeds operationeel. De grotendeels zelfstandige uitvoering van de experimenten en verwerking van de gegevens vormen de belangrijkste elementen van de werkzaamheden.
Opleiding: HBO-zoologisch analist of hogere laboratoriumschoon met biotechnische aantekening. Belangstellenden met een MBO-opleiding worden eveneens uitgenodigd te solliciteren.
De aanstelling geschiedt vooralsnog voor de duur van 2 jaar.
Salaris: afhankelijk van leeftijd, ervaring en opleiding max. f 3.307,- bruto per maand (max. schaal 6 BBRA 1984).
Inlichtingen: M. Deutz (888544) of A. van den Bogaard (888532).

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturenummer op brief en enveloppe binnen 10 dagen richten aan de Dienst Personeel Zaken. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 024
De vakgroep Arbeidsgeneeskunde, Milieugezondheidskunde en Toxicologie (AMT) is op zoek naar een student assistent, die gedurende de periode maart-augustus 1990 twee dagen per week een bijdrage wil leveren aan het Pneumococci-project van de vakgroep. In dit project worden ziekte- en sterfepatronen van mensen die beroepsmatig blootgesteld zijn aan anorganische stof
Student en Zaken
Carnavalsweek
Tijdens de carnavalsweek van 26 feb. t/m 2 mrt. is de studie-intotheek gesloten en vervallen de open spreekuren van de studentendecanen. Wel is er dagelijks tel. spreekuur van 13.30-14.00 uur (887354) en kan in spoedeisende gevallen een afspraak worden gemaakt met een van de decanen of voor de intotheek.
Studentendecanen en studie-infotheek
Het Bur. Studentendecanen biedt studenten advies en begeleiding bij alledaagse vragen en problemen.
Open spreekuur: di. + do. 14.00-16.00 uur, wo. 17.00-19.00 uur. Bou3, k.0306.

Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 uur, tel. 887354 (ook voor afspraken).
In de infotheek kunnen studenten informatie vinden over o.a. studiemogelijkheden in het WO en het HBO en over de arbeidsmarkt. Openingsdagen: ma., di., do., vr. 14.00-16.30 uur, wo. 16.00-19.00 uur. Bou3, k.0310, tel. 887351.

Steunpunt Studiefinanciering
Het Steunpunt Studiefinanciering Maastricht geeft algemene en individuele informatie en advies aan al degenen in de regio, die te maken hebben/krijgen met vormen van studiefinanciering en centrale inning van lesgeld, ongeacht onderwijssoort of onderwijsinstelling. Deze info wordt verstrekt per telefoon (06-lijnen), aan de balie en op voorlichtingsbijeenkomsten. Brochures en formulieren zijn aan de balie te verkrijgen. Openingsdagen: ma. t/m vr. 09.00-12.00 uur en 14.00-16.00 uur, tel. 06-3212151, Len.26.

Bureau Inschrijvingen/Centrale Studentendecanaten
Centrale Studentendecanaten: Tel. bereikbaar 887162/7164 ma. t/m do. 13.30-16.30 uur en vr. 09.00-12.00 uur. De balie van Bureau Inschrijvingen is op bovengenoemde tijden geopend, ingang Len.26.

Beschikbaar stellen adressen stud.-FdE
Om 4e jaars stud. Economie van de RL in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van de informatie die in de hierna te noemen publicatie wordt opgenomen, zullen onder voorwaarden die de privacy waarborgen, de adressen beschikbaar worden gesteld aan: de internat. stud. org. AIESEC-Maastricht, tbv. de verspreiding van een informatiepakket over hun nieuw wervingsprogramma. Dit biedt genoemde categorie stud. de mogelijkheid zich kosteloos te laten opnemen in een bestand, waaruit maandelijks door het Ned. bedrijfsleven wordt geput. RL-Econ. stud. die het niet op prijs stellen dat hun naam-, adres- en woonplaatsgegevens voor dit doel ter beschikking worden gesteld, worden verzocht, dit binnen 1 week na publicatie van dit bericht, schriftelijk kenbaar te maken aan het Hoofd van de dienst Studentenzaken, Bou3.

Agenda AEGEE-MAASTRICHT
14-18 feb. Brussel The European Students Fair
20 feb. Filmavond
21 feb. 'AEGEE-Europe gestructureerd?!', info- en discussieavond.
25 feb. carnaval
7-8 mrt. Cultureclash? Cultural Aspects of Economic Cooperation in Europe Leiden.
Info en inschrijving: dagelijks van 11.30-12.30 uur, Nieuwenhof, k.2033. Tel. 887071 of M. Slaats tel. 254723.

Agenda Tafelstraat 13
Ma.19 feb. 19.00 uur Droomgroep 20.00 uur Leerhuis I
Di.20 feb. 20.00 uur Poëziegroep behandelt gedicht Rutger Kopland 20.00 uur Lijfwerk 20.00 uur Nauwgezet en Wanhopig, gaat naar de film 'Leedvermaak' in filmhuis Lumière.
Do.22 feb. 17.45 uur Koor 20.00 uur Toneel 20.00 uur Creatieve groep

Student en Zaken

Lezing Marcel Proust
Di. 20 feb. 20.00 uur besluit het Studium Generale de cyclus 'Vernieuwings van het Woord' met een lezing van Elrud Ibsch over werk en literatuuroppvatting van de Franse auteur Marcel Proust. Zijn roman 'A la recherche du temps perdu' is een van de belangrijkste werken van de wereldliteratuur begin 20e eeuw. Het omvangrijke werk breekt met de traditionele romanvorm. In haar lezing over Prousts opus magnum zal Elrud Ibsch, hoogleraar Alg.Literatuurwetenschap, aandacht besteden aan diens totaal nieuwe kijk op de wereld. de mens, de kunst en het schrijven. Plaats: Aula RL, Ts53. Informatie: Bureau Studium Generale, tel.887540.

Academici die een hoofdrol ambiëren, vinden hun tegenspeler in PTT Nederland.

U nadert het einde van uw studie bedrijfskunde, bedrijfseconomie, econometrie, elektrotechniek, informatica, (technische) natuurkunde of (toegepaste) wiskunde. Talent en ambitie bezit u in ruime mate. En tijdens uw studie heeft u bovendien bewezen dat u die waardevolle eigenschappen kunt aanvullen met een flinke dosis

teur van informatie op Nederlandse bodem. Is in internationaal verband een zeer gewaardeerde gesprekspartner. Streeft naar het hoogst haalbare in alle bestaande en nieuwe markten. Gaat confrontaties met collega-aanbieders daarom allesbehalve uit de weg. Zet maar al te vaak de toon in nieuwe, technologische ontwikkelingen. Staat open voor alle ideeën die tot verbetering kunnen leiden. En is daarom een onderneming, waarin uw kwaliteiten uitstekend tot hun recht kunnen komen.

Het script.

Hoe uw loopbaan zich gaat ontwikkelen, staat niet op voorhand vast. Uw eerste functie ligt uiteraard in het verlengde van uw studie. Daarna kunt u regelmatig van functie, werkmaatschappij en afdeling wisselen. Zodat u ruimschoots de gelegenheid krijgt om over de grenzen van uw vakgebied heen te kijken en om onze organisatie goed te leren kennen. Gaandeweg vindt steeds nauw overleg plaats met de concernstaf Management Development. Op deze manier werkt u toe naar een management-positie op hoog niveau. Of u dat doel bereikt, hangt uiteraard af van uw eigen kwaliteiten en inspanningen, die door PTT steeds passend gewaardeerd worden met uitstekende, individuele arbeidsvoorwaarden.

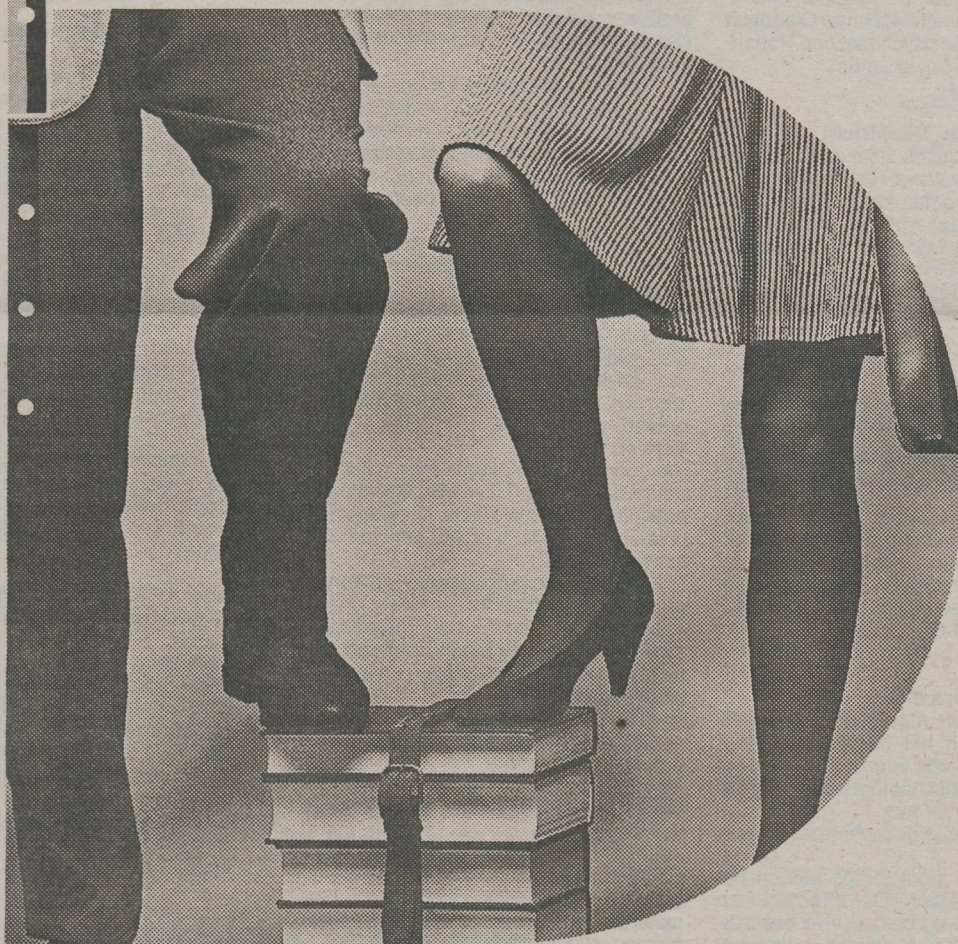
De auditie.

De selectieprocedure is afgestemd op het niveau van de mensen die we zoeken. Zo zult u zich onder andere moeten voorbereiden op een aantal pittige gespreksrondes. Op een grondige psychologische test. En op een kennismaking met een panel van PTT-topmanagers. Dit panel neemt uiteindelijk ook de beslissing over uw aanstelling. Als u door deze opsomming van vuurproeven echter niet uit het veld geslagen bent, maar juist geprikkeld, dan zien we uw brief met grote belangstelling tegemoet bij Koninklijke PTT Nederland NV, concernstaf Management Development, Postbus 15000, 9700 CD Groningen. Voor meer informatie kunt u deze afdeling bellen: 06 - 0142.

energie en doorzettingsvermogen. Omdat u hoge verwachtingen heeft van uw professionele carrière, zoekt u naar een groei-functie in een inspirerende werkomgeving. Naar een gerespecteerde werkgever, die zich niet opstelt als de strenge regisseur van uw carrière; eerder als een gepassioneerd tegenspeler.

Het toneel.

Als dat uw profielschets is, is Koninklijke PTT Nederland NV zeer geïnteresseerd in een kennismaking. PTT is de grootste particuliere werkgever en de grootste transpor-

ptt
nederland

ptt nederland

PTT. Waar mensen 't maken.

Dienst

Voorlichting

Maassac
Do. 22 feb. 20.00 uur Dia-lezing over
winnen in de kerstvakantie. Plaats: café
Tribunal. Komt allen.

Agenda MSRV Saurus

15 feb. Coachraad 'materiaal'
17/18 feb. Langlaufweekend
8 mrt. Veiling
15 mrt. Coachraad 'blessures'
29 mrt. Diner
8 apr. Onderlinge voorjaarswedstrijden
12 apr. Coachraad
10 mei Coachraad
31 mei Coachraad 'coachcursus 1'
16 jun. Ridderregatta
21 jun. Coachraad 'coachcursus 2'
Elke di. avond 19.30 uur materiaalavond,
Hoge Kanaaldijk 100.
Elke wo. avond van 19.00-20.15 uur
conditietraining, sporthal Randwijck. In-
formatie: tel. 254822.

Koko-agenda

Za. 17 feb. Indoor Step Gala in Eurohal,
organisatie EMAB.
inschrijving 11.00 uur; aanvang 12.00

uur.
Stepstafette + individuele tijdrit.
Niet-EMABleden: f.2,50.
Di. 20 feb. Video Missing om 20.30 en
22.30 uur: f.1,50.
Do. 22 feb. P.R.commissie kookt op de
kroeg.
Zo. 25 feb. Carnaval op de kroeg.
Ma. 26 feb.
Elke ma. t/m do mensa. Inschrijven vóór
16.00 uur.
Wo. vegetarisch.

Sport

Indoorsportweek

In de periode 19 t/m 22 mrt '90 wordt er
binnen het progr.Lich.Vorming en Sport
een reeks indoorevenementen georga-
niseerd op recreatief en prestatief ge-
bied, t.w.: watertienkamp, biljart-, bad-
minton-, dam-, tafeltennis-, schaak- en
indoor tenniskampioenschappen,

squash, een schermtoernooi en een
recreatief volleybaltoernooi. Inschrijven
vanaf 14 feb. a.s. Zie de speciale folder bij
bur.LV&S.

Kennismakingscursus badminton gratis
/Start 20-02-90 in sporthal Randwijck
van 21.00-22.00 uur olv R.Kok. Informa-
tie bur.LV&S. Snel, vol is vol!

Yoga cursus beginners

Start 08-03-90 in zaal Vijverdal van 18.00-
19.00 uur olv M.Heyliggen. Kosten f.40,-
Informatie bur.LV&S. Sportkaart ver-
plicht!

Cursus zelfverdediging

Start 01-03-90 bij sportschool Zenden
van 21.30-22.30 uur. Kosten f.40,-. Infor-
matie bur.LV&S. Sportkaart verplicht!

Weerbaarheidscursus

Cursus 'mentale en fysieke weerbaar-
heid' voor mannen en vrouwen verscho-
ven van 8 feb. naar 8 mrt a.s..
Duur: 10 lessen van 1,5 uur in gymzaal
MTRO, Pres.Rooseveltlaan 101, don-

derdags van 16.30-18.00 uur olv
Th.Besjes
Kosten: f.12,50
Inschrijven: bur.LV&S. Sportkaart ver-
plicht!

COC

De Thema-Discussiegroep organiseert
op 14 feb. een avond over de a.s. ge-
meenteraadsverkiezingen. Plaats: Ho-
nigmanstraat 2 te Heerlen, aanvang 20.30
uur. Leden gratis toegang, niet leden fl.
2,50. Voor nadere info: 045-717387.

Geneeskunde

Keuzeblok kl. chemie

Prof.dr. P. Brombacher is bereid voor de
5e en 6e jaars studenten in de maand
mrt. een keuzeblok "Eenvoudige klinisch-
chemisch
haematologische laboratorium diagnos-
tiek" te organiseren.
Duur drie weken, indien deze periode
een bezwaar vormt kan de stage worden
teruggebracht tot twee weken.
Locatie: De Weverziekenhuis Heerlen.
Opgave bij mw. G. van der Schoot, Bu-
reau Onderwijs FdG, tel. 888145.

Bereikbaarheid Bureau Onderwijs

Met ingang van 12-02-90 geldt er een
nieuwe regeling. Het doel is de telefoni-
sche bereikbaarheid voor de studenten
te verbeteren en te stroomlijnen.

* Telefonische informatie:

Alle studenten (van de cursusjaren 1, 2,
3, 4, 5 en 6) kunnen uitsluitend op werk-
dagen in de ochtend van 08.30 - 12.30
uur telefonisch contact opnemen met het
Bureau Onderwijs voor
informatie betreffende het onderwijs.

* Mondelinge informatie:

De medewerkers van het Bureau Onder-
wijs FdG zijn, voor het verstrekken van

mondelinge informatie, bereikbaar op
werkdagen van 11.30 - 12.30 uur en
volgens afspraak.

Cie. Lezingen

6 mrt.: Lezing "Medische aspecten in de
ruimtevaart"
door J.H.A. Dambrink, arts te Franeker.
Auditorium, Randwyck, 16.00 uur.
De heer Dambrink is door REFLEX uit-
genodigd naar aanleiding van een artikel
in het Nederlands Tijdschrift voor Ge-
neeskunde van
25 februari 1989. Juist in deze tijd, waarin
de ruimtevaart een zeer belangrijke rol
speelt, is het uitermate boeiend de ver-
kenning van de ruimte op de voet te
volgen en dan met name de aanpassing
van de mens, als levend wezen, in leven-
loze
omstandigheden.

Co-schap Sociale Geneeskunde

Er zijn nog een beperkt aantal stage-
plaatsen beschikbaar voor een co-schap
Algemene Gezondheidszorg of Bedrijfs-
gezondheidszorg van 9 apr. t/m 4 mei
a.s. De stage bestaat uit actieve deelna-
me aan geneeskundige taken bij een
basis- of bedrijfsgezondheidsdienst.
Daarnaast worden wekelijks terugkom-
dagen georganiseerd met seminars over
uiteenlopende onderwerpen op het ge-
bied van de Sociale Gezondheidszorg,
en referaten door de co-assistenten.
De stage telt als keuze-onderwijs. Voor-
waarde is dat de student al een ander co-
schap achter de rug heeft.
Info: Carel Thijs, vakgroep Epidemiolo-
gie, tel. 887346 (b.g.g. 887379).

Artsexamen voor de USA

Je kan voor het begin van je co-schap-
pen al het basisvakken-gedeelte afleg-
gen van het Amerikaanse artsexamen.
Als jij later als arts ooit iets met patiënten
te maken wilt hebben in de VS, dan moet
je dit medical licensure exam hebben
gedaan.
Voor een unieke kans om dit voor te
bereiden, zie het paarltje voorin of bel
Yuri Engelhardt, tel. 618405.

Ambitie geeft carrières vaart.

Wie ver wil komen in het bedrijfsleven, heeft voortdurend uitdagingen nodig. Nieuwe, afwisselende ervaringen zijn een bron van inzicht en kennis en leiden tot vooruitgang. Jonge, ambitieuze economen die snel vooruit willen komen, krijgen bij KPMG Klynveld Kraayenhof & Co. accountants daarom alle kansen.

Klynveld maakt deel uit van KPMG met 60.000 medewerkers in 114 landen. Een toonaangevende organisatie op het gebied van accountancy, EDP audit, organisatie- en belastingadvies.

Werken bij Klynveld betekent ervaring opdoen bij tal van bedrijven. Aan de moderne accountant worden daarbij steeds hogere eisen gesteld. Hij loopt voorop bij belangrijke ontwikkelingen en levert op steeds meer gebieden zwaarwegende adviezen: financieel beheer, risico-analyses, expansieplannen, internationale projecten en samenwerkingsverbanden.

Jonge economen worden bij Klynveld voortdurend op de proef gesteld. Door ons gecombineerde programma van studie en training-on-the-job kunnen zij zich snel onderscheiden en worden zij voorbereid op het innemen van steeds verantwoordelijker posities.

Ben jij op zoek naar een uitdagende omgeving waarin je snel carrière kunt maken? Bel of schrijf dan naar Louis Chr. Dell, Hoofd Werving & Selectie, Strawinskylaan 1257, 1077 XX Amsterdam, telefoonnummer 020-5461600.

KPMG Klynveld Kraayenhof & Co.
Accountants

Jonge economen leren bij ons wat ondernemen is.

**ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN...**

**DE BOEKEN
BIJ BERGMANS**

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

Gezondheids- wetenschappen

Capita Selecta

Ma. 5 mrt. a.s. organiseert Capita Selecta een bijeenkomst, waarin mw.dr. J. van den Brink-Tjebbes een lezing zal geven over verplegingswetenschappelijke theorie. De lezing vindt plaats in k. 0.001, TS53, om 14.00 u. Toegang gratis. Info: D. Giesen, tel. 256509

Keuze-/bijvak Vr.stud.

Er kunnen nog studenten worden ingeschreven voor het keuze- of bijvakblok 'Interventies ten aanzien van vrouwen' (5e per., 12 mrt/27 apr). In dit blok wordt bestudeerd welke effecten gezondheidssinterventies hebben op het leven van vrouwen, op moederschapsidealen en op normen m.b.t. vrouwelijkheid. Het gaat daarbij zowel om bio-medische- als om sociaal-wetenschappelijke interventies. De voorlichting over zuigelingenvoeding vanaf de 19e eeuw tot nu, en met name de discussie over borst- en flesvoeding, vormt het centrale voorbeeld. Een practicum 'Analyse van voorlichtingsmateriaal' is een onderdeel van dit blok. Inf: K. Horstman, tel. 888767. Inschrijving Bur.Onderwijs GW. Buro Onderwijs GW.

Bloktoets 3.1.1.

Op ma. 5 mrt 90 (ma. na carnavalsweek) vindt de enige formele mogelijkheid tot herkansing voor de blokaf-tekening van blok 3.1.1. "Strategisch beleid en planning" in het studiejaar 89-90 plaats. Deze mogelijkheid wordt geboden van 13.30-15.30 u. in de Statenzaal/ Colloquiumzaal van het Oud-Gouvernement, Bou.3. De inhoud van de stof is gelijk aan die van de toets van okt. 89. Dit keer is het echter GEEN openboek-toets (zoals voorheen). Vragen, etc. bij de blokcoördinator, drs. A. Meijer, Vakgr.Bel.Wet., tel. 887456.

Rechts- geleerdheid

Hoorkollege criminaliteit

Dinsd. 20 febr. 10.30 uur, Kollegezl, hoorkollege criminaliteit

Kontaktpersonenoverleg jr. 1 dit.

Dinsd. 20 febr. 20.15 uur Kollegezl, kontaktpersonenoverleg jaar 1 dit.

Overzichtskollege Overheid dit.

Woe. 21 febr. (niet zoals eerder bekend-gemaakt op 14 februari) zal C. Flinterman een kollege geven met als onderwerp Regelgeving, Meerenberg.

Dienst

Voorlichting

Voortgangstoets

Op do. 22 febr. 09.00 uur wordt de tweede voortgangstoets afgenomen in de sporthallen Dousberg en de Heeg voor alle dagstudenten en jaar 6 avondopleiding. Kijk s.v.p. op de borden voor de juiste indeling. Het onderwijs van die dag wordt voor de dagopleiding verplaatst naar woensd. 21 febr., zelfde tijd en ruimte.

Vragenuur Rechtshandeling

Do. 22 febr. 14.00 uur prak.a en b N. vragenuur Rechtshandeling

Kontaktpersonenoverleg jr. 4 dit.

Do. 22 febr. 20.15 uur Kollegezaal kontaktpersonenoverleg jaar 4 dit.

Toetsen

Studenten die geen onderwijs volgen maar wel aan toets 3 deel willen nemen moeten zich hiervoor inschrijven middels een formulier verkrijgbaar bij de balie van buro onderwijs. Voor de indeling van de bloktoets van 14 maart zie de borden

Inschrijven onderwijs blok 4

Voor 1 maart dient er ingeschreven te worden voor het volgen van onderwijs. Na 1 maart wordt niemand meer ingeroosterd.

Carnavalsvakantie

Maandag 26 en dinsdag 27 februari is de fakulteit gesloten. T/m vrijdag 23 februari geen onderwijs i.v.m. Carnaval.

Studieadviseur

De studieadviseur van de FdR, Marja Elsenburg, is afwezig van 9 april tot en met 13 april. De secretaresse, Marie-Louise Satijn, is die week wel bereikbaar voor het maken van afspraken (kamer 1.018 Nieuwenhof, telefoon 887045)

Inleveren opstellen jaar 1

De opstellen kunnen op 5 maart van 9.00-12.00 uur ingeleverd worden bij de balie van buro onderwijs

Afhalen roosters en blokboeken blok 4

Voor het afhalen van roosters en blokboeken voor blok 4 zal de balie van buro onderwijs maandag 12, dinsdag 13 en donderdag 15 februari van 09.00 - 12.00 uur geopend zijn. 14 Februari is de balie gesloten. De roosters zullen eveneens op de borden opgehangen worden.

Algemene Wetenschappen

Lezingen over Spinoza

Op 21 februari geeft Pieter Mostert vierde en laatste lezing over Spinoza. Thema: Over de menselijke machteloosheid om de gevoelens te bedwingen. Statenzaal (Oud Gouvernement, Bolonstraat 3), 16.30 - 17.30 uur. Info: 0888383/365.

De Basisgezondheidsdienst is een door elf in Oostelijk Zuid Limburg gelegen gemeenten ingesteld samenwerkingsverband ter behartiging van basisgezondheidszorg. De dienst heeft circa 120 medewerkers en is werkzaam op het terrein van algemene preventie gezondheidszorg, bedrijfsgezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg en ambulancevervoer. Het werkgebied omvat circa 290.000 inwoners.

Bij de afdeling Ambulancevervoer van de Basisgezondheidsdienst Oostelijk Zuid Limburg bestaat de mogelijkheid tot plaatsing van

UITHULP-AMBULANCEBEGELEIDERS

ter vervanging van vaste medewerkers tijdens vakantieperiodes en perioden waarin er sprake is van (een meer dan normaal) ziekteverzuim.

Functie-informatie

De uithulp-ambulancebegeleider verleent hulp aan ongevallsslachtoffers alsmede aan psychische en/of somatische zieken en begeleidt deze tijdens het vervoer per ambulance. Het werk vereist een grote mate van vakkundigheid en zelfstandigheid.

Functie-eisen

Voor deze functie wordt bij voorkeur vereist het diploma ziekenverpleging A en/of B. Eveneens komen in aanmerking vierdejaars medische studenten dan wel vergevorderde studenten van de HBO-V-opleiding. Het bezit van een geldig rijbewijs is vereist.

Informatie

Na een korte bijscholing en inwerkperiode bieden wij U een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd aan. Daarbij wordt overeengekomen, dat U zich beschikbaar stelt om - in onderling overleg - op afroep tegen een vaste uurvergoeding vervangende diensten te verrichten. Voor deze functie kan informatie worden ingewonnen bij het hoofd van de afdeling Ambulancevervoer, de heer J.H.M. Ten Have (045-712611).

Procedure

Sollicitaties binnen 10 dagen na het verschijnen van de advertentie richten aan de Directeur van de Basisgezondheidsdienst Oostelijk Zuid Limburg, Postbus 55, 6400 AD Heerlen. Een medisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure.

STUDENTEN ZIJN ALTIJD ZÉÉR ZELF-VERZEKERD

Althans bij hun eigen SSGZ. Een instelling van en voor studenten, zonder winstoogmerk, en dat scheelt! Bij de SSGZ kun je je prima verzekeren voor een studentenprijs. Neem het Zekerheids-pakket: de onmisbare ongevallen- en aansprakelijkheidsverzekering ('thuiswonenden-pakket') voor f 25,20 per jaar, aan te vullen (tot het 'uitwonenden-pakket') met een brand- en inbraakverzekering, voor f 69,- per jaar. Kies voor zelfverzekerdheid als je geen risico's wilt lopen. Bel 01719-70944 of stuur de coupon aan ons op. Je kunt ook bij je onderwijsinstelling naar de folder vragen. P.S.: De SSGZ heeft ook de ideale ziektekostenverzekering voor studenten: uitgebreide dekking, laag eigen risico, soepel acceptatiebeleid. En ook hier is de premie laag!

STUUR MIJ INFORMATIE OVER DE SSGZ

Naam: _____ m/v

Straat: _____

Postcode/Plaats: _____

Telefoonnummer: _____ Leeftijd: _____

Deze bon in open envelop sturen aan:
SSGZ, Antwoordnummer 10070, 2200 VB Noordwijk.
Geen postzegel plakken.

3.07

Studenten hebben hun
eigen verzekering: SSGZ.

MET HET SSGZ-ZEKERHEIDSPAKKET

Samengesteld door
Marlies In de Braekt

Alles is drama

In het seizoen '90 brengt Alles is Drama een keuze uit de afgelopen honderd jaar toneel. Moderne versies worden gespeeld van stukken uit het fin de siècle, het expressionisme, het absurdisme, het psycho-analytisch toneel en het experimentele theater.

Voorstellingen van 'Stand van zaken' van Thijs Lenders zijn te zien op 15, 16 en 17 februari in het Löss Theater. Korte inhoud: Een huisbezitter propt zes mensen uit verschillende huizen van hem tijdelijk in een oud pand. Deze situatie geeft aanleiding tot nieuwe ontmoetingen, nog voordat de kamers goed en wel zijn ingericht. Spelers: Gabriëlle van de Graaf, Pieter Kersemakers, Mariëlle Nuys, Jeanette Oostij, Toine Pieters en Gert van Vliet.

Salomé van Oscar Wilde, een tweede reeks voorstellingen, vindt plaats op 22, 23 en 24 februari in het CCV Theater. Salomé is geschreven volgens het l'art-pour-l'art-principe, een ideaal dat rond de eeuwwisseling erg in zwang was: geen moralistisch vingertje, geen werkelijk inhoudelijke diepgang, geen overduidelijke verhaallijn vol intriges, maar louter en alleen een dramatisch etaleren van esthetiek, poëzie en atmosfeer. Spelers: Mayke Goris, Alex Buiks, Tessa van Mourik en Maarten-Pieters Schinkel. Alle voorstellingen beginnen om 20.30 uur.

Musikmesse Frankfurt

Een ieder jaar terugkerende happening is de Muziekbeurs van Frankfurt. Hier worden de laatste nieuwtjes op muziekgebied gepresenteerd. Of je nu gitaar speelt, hobo of kerkorgel. Diegenen die dit eens van dichtbij willen meemaken, kunnen maandag 26 maart met de bus naar Frankfurt. De excursie wordt georganiseerd door Jazz News van Slim. Kosten ongeveer f55,- (entree en busreis).

Theater

Manipulator en Underdog, The Stuffed Puppet Theatre, Stadsschouwburg, 16 febr.: 20.00 uur.

What the butler saw, Theatergroep Effekten in Ontwikkeling, Zaal het Vervolg, 16 febr.: 20.30 uur.

Stand van zaken, Studentenvereniging Alles is Drama, Löss Theater, 15, 16 en 17 febr.: 20.30 uur.

Bart S. te N., cabaretier Bart Stultiens, Theatercafé, 16 febr.: 23.00 uur.

Vastelaovend in Mestreech anno 1900, carnavalsklucht, Stadsschouwburg, 17, 18, 19, 20, en 21 febr.: 20.00 uur.

Vrouwen, oorlog, lustspel, Theatergroep Het Vervolg, Zaal het Vervolg, 17 febr.: 20.30 uur.

Salomé, Studentenvereniging Alles is Drama, CCV-theater, 22 febr.: 20.30 uur.

Die bitteren Tränen der Petra von Kant, Dans Compagnie Limburg, Stadsschouwburg Heerlen, 16 febr.: 20.00 uur.

De vrije val van Victor Thieu, Bavo Galama, Stadsschouwburg Heerlen, 16 febr.: 20.30 uur.

King Lear, van Shakespeare, Toneelgroep Amsterdam, Stadsschouwburg Heerlen, 20 febr.: 20.00 uur.

L'enlèvement au sérail, van Mozart, Opéra Royal de Wallonie, een copro-

Meer informatie bij: Hans van Dijk tel. 045-724978 (thuis) of 045-793026 (werk). Inschrijven en betalen voor 26 februari a.s.

De Tribune

Op zaterdag 17 februari 1990 vindt om 16.00 uur in Boekhandel De Tribune, Kapoenstraat 8 te Maastricht, de presentatie plaats van twee gedichtenbundels, één van Manuel Kneepkens en één van Leo Vroman. Wiel Kusters zal een inleiding uitspreken en Manuel Kneepkens zal gedichten lezen. Leo Vroman zal door middel van een cassettebandje een toelichting op zijn publicatie geven.

Folarium

Van 11 februari tot en met 18 maart vormt de 'kapel' van Het Natuurhistorisch Museum in Maastricht, het atelier van de bloemist Toon Leemans. Gedurende deze periode groeit een tentoonstelling die als titel heeft: Folarium. Er zijn 33 panelen te zien, waarvan er een aantal reeds af is en de overige gedurende de komende weken ter plekke gemaakt worden. Alleen natuurlijke materialen zoals bladeren en bloemen worden gebruikt, weliswaar vaak verknipt om onmiddellijke herkenbaarheid te omzeilen. Het museum is geopend van maandag tot en met vrijdag van 10.00-12.30 uur en van 13.30-17.00. Zondag van 14.00-17.00 uur.

Bart S. te N.

Op 17 februari om 23.00 uur treedt in het Theatercafé de cabaretier Bart Stultiens op in de gedaante van de Brabantse onderwijzer Bart S., die na een verblijf in een psychiatrische kliniek probeert terug te keren in de maatschappij. Tijdens de voorstelling ontvouwt zich het levensverhaal van Bart door middel van verhalen en liedjes.

Vrouwen. Oorlog. Lustspel

Veel mensen leggen een gigantische welsprekendheid aan de dag als zij een toneelvoorstelling hebben gezien. Ze beginnen te praten in de garderobe en eindigen pas na de kroeg. Ik posteer mij graag ruggelings achter deze ferme praters. Zij klinken luider dan interessant en zelden begrijp ik dan ook waarover ze het hebben, nog minder waar zij hun visies vandaan halen. Zelf trek ik me liever stilletjes terug, nagenietend met een kop vol vragen of gewoon leeg en teleurgesteld. Als er al zo nodig iets gezegd moet worden, heb ik liever over alles behalve de zojuist genoemde voorstelling. Maandagavond was dat anders. "Vrouwen. Oorlog. Lustspel" een stuk uit 1988 van de Oostduitse schrijver Thomas Brasch, gespeeld door de Maastrichtse theatergroep Het Vervolg, liet mij verbijsterd achter. Het had mij anderhalf uur in de ban gehouden, soms de adem benomen, een enkele keer geroerd. Alleen begreep ik nauwelijks wat er gebeurde op het toneel, waarover het stuk ging, wat Brasch en Het Vervolg ermee wilden duidelijk maken. Juist nu ik behoefte had eens na te praten, lieten mijn medetoeschouwers mij in de steek. Het publiek ging stil de regen in. De kroeg bleef leeg.

Laat ik toch een poging wagen te beschrijven wat ik heb gezien. Waarom? Omdat het een intrigerende productie is, mooi gespeeld door Juul Vrijdag, Marie-Christine de Both en Jur van der Lecq. Omdat het een voorstelling is "waar je wat van meeneemt", die je in verwarring brengt en tot nadenken stemt. Dat pleit voor deze productie.

Zoals gewoonlijk bij Het Vervolg was de vormgeving af: het toneel was verkleind door waslijnen vol natte lappen ongebleekte katoen. Zij duiden niet alleen de plaats van handeling - een wasserij in een achterafkamertje - aan, zij tekenden ook de sfeer van het stuk: benauwend, klef en hitsig. "Vrouwen, oorlog, lustspel" zendt verschillende boodschappen uit, die helemaal niets met elkaar te maken lijken te hebben, soms zelfs in strijd met elkaar zijn. Bovendien zijn de boodschappen niet allemaal even duidelijk. Het stuk bestaat uit drie delen. Het eerste en derde deel vertellen het verhaal, de geschiedenis van twee vrouwen, Clara en Rosa. Een is dominant, avontuurlijk, geil, warmbloedig. De andere haar tegenpool, haar underdog of toch niet? Alles blijkt anders te zijn dan het schijnt. De verwarring over wat waar is en wat niet,

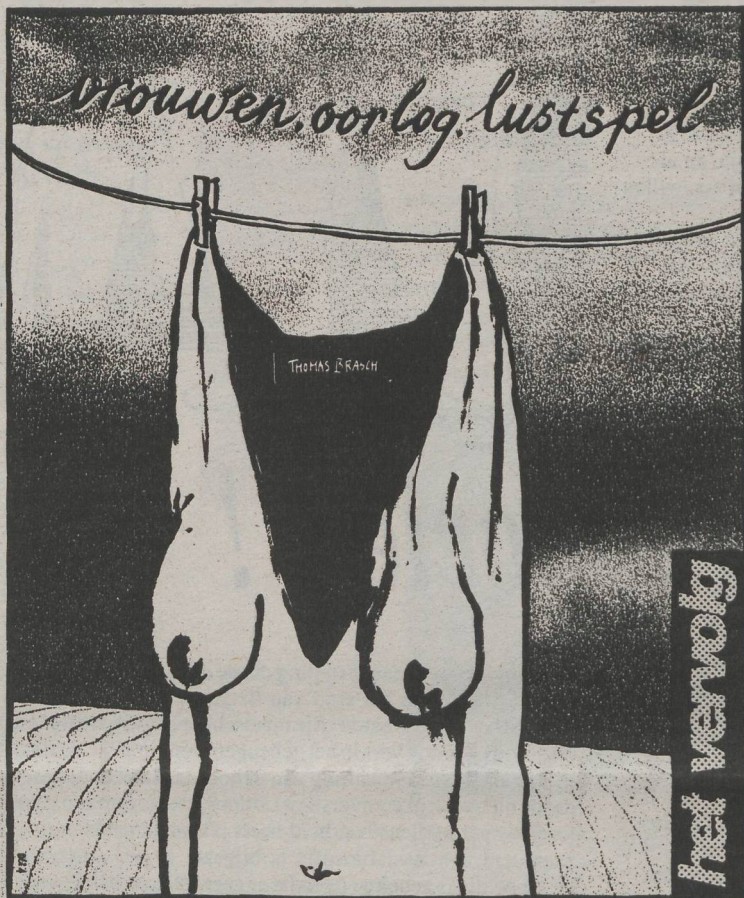
wordt vorm gegeven doordat de twee vrouwen voortdurend van rol wisselen. Ze spelen elkaar, ze spelen de mannen die ze gekend hebben. Ze lijken elkaars vriendinnen, ze blijken elkaars zusters te zijn en hun geschiedenis is een mengeling van de gespeelde verbeelding van fragmenten uit het dagboek van hun grootmoeder, hun eigen werkelijkheid en dromen.

In het middenstuk maakt Brasch een uitstapje. Het is volstrekt anders van toon en beeld. Een potsierlijk uitgedoste Pandarus bralt een fragment uit "Troilus en Cressida" van Shakespeare, begeleidt door bombastische theatrale effecten en gesteund door een souffleur, die plotsklaps uitbarst in een lange monoloog tegen het publiek, een klachtenlitanie over de slechte arbeidsomstandigheden van ondersteunend theaterpersoneel in het algemeen en van souffleurs in het bijzonder. Gek, dat wel. Maar wat heeft het te maken met de rest? Het fenomeen oorlog wordt aan de kaak gesteld, belachelijk gemaakt. Ook de geschiedenis van de twee vrouwen is verweven met oorlog: de eerste wereldoorlog die het decor vormt van de dagboekfragmenten van de grootmoeder en de oorlog van alle dag, het wrede spelletje dat mensen met elkaar spelen, als vrienden, als echtgenoten, als zusters, als baas en knecht. De oorlog tussen mannen en vrouwen, ook die. Volgens regisseur Leon van der Sanden heeft Brasch in "Vrouwen. Oorlog. Lustspel" geen sluitende waarheid willen geven. Geen dogmatische boodschap, niet over vrouwen, niet over oorlog niet over lust en niet over toneel. "Het Grote Toneel" heeft wel gedacht zulke onsluitende waarheden, over te moeten en kunnen brengen, maar is daarin geexplodeerd."

Tegelijkertijd gebruikt Brasch zelf ook het toneel om boodschappen uit te zenden, prikkels te geven. Het verschil is, dat hij het aan het publiek overlaat, uit te maken wat de waarheid is. Misschien zijn we daar te lui voor en noemen daarom een stuk als "Vrouwen. Oorlog, Lustspel" onbegrijpelijk. Maar hoe meer ik erover nadenk, hoe meer ik ervan overtuigd raak dat je om zulk toneel niet heen kunt.

de waarheid is. Misschien zijn we daar te lui voor en noemen daarom een stuk als "Vrouwen. Oorlog, Lustspel" onbegrijpelijk. Maar hoe meer ik erover nadenk, hoe meer ik ervan overtuigd raak dat je om zulk toneel niet heen kunt.

Lucia Geurts.

Leedvermaak: 20.00 uur
Unbearable Lightness: 21.00 uur
Dangerous liaisons: 22.00 uur

Mabi, Kleine Gracht 24a

Harlem nights, vr t/m za om 14.30, 18.15, 20.30 uur. Ma, di, do om 20.30 uur. Wo om 14.30 uur + 20.30.

Sex, lies and videotapes, vr t/m zo 14.30, 16.15 + 21.00 uur. Ma t/m do om 21.00 uur.

The Rose Garden, vr t/m zo 14.30, 16.15, 21.00 uur. Ma, di, do om 21.00 uur. Wo ook om 14.30 uur + 21.00 uur.
Black Rain, vr t/m zo om 14.30, 18.15, 21.00 uur. Ma, di, do om 21.00 uur. Wo om 14.30 + 21.00 uur.

Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1

Back to the future II, dag. om 21.15 uur. Za, zo, wo ook: 14.00 uur.

ductie met het Theater Pfalzbau van Ludwigshafen, Théâtre Royal, Luik, 16 febr.: 16.00 en 20.00 uur, 18 febr.: 15.00 uur, 22 febr.: 20.00 uur.

Muziek

Barok Concert, werken van o.a. Händel, Telemann, Vivaldi, Cellobroederskapel, Maastricht, 17 febr.: 20.00 uur.
Geoffrey Madge, pianist, Intropodium, 18 febr.: 15.30 uur.

Vastelaovesconcert, Limburgs Symphonie Orkest o.l.v. Heinz Friesen, Stadsschouwburg Heerlen, 17 febr.: 20.11 uur.

Vastelaovesconcert, Limburgs Symphonie Orkest o.l.v. Heinz Friesen, Sporthal Randwijck, 20 febr.: 20.11 uur.
Lunchconcert, baroktrio A Capriccio, Redoute, 21 febr.: 12.30 uur.

Diversen

Studium Generale, lezingencyclus, vernieuwers van het woord, E. Ibsch over Marcel Proust, Nieuwenhof, 20 febr.: 20.00 uur.

Exposities

Théodore Schaepekens, schilderijen en tekeningen, Bonnefontenmuseum, 28 jan. t/m 6 mei. Openingstijden: di t/m vr

10-17 uur, za + zo 11-17 uur.
Richard Serra, tekeningen, Bonnefontenmuseum, 18 febr. t/m 27 mei. Openingstijden: zie boven.

André Wilhelmus, gouaches en olieverfschilderijen, en **Blandina van Rijsewijk**, beelden, Galerie Artisart, Grote Gracht 43, Maastricht, 10 febr. t/m 17 maart 1990. Openingstijden: di t/m za 13.30-17.30 uur.

Frans van Klingereren, objecten/schilderijen, Galerie De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10 Cadier en Keer, 16 febr. t/m 26 maart Openingstijden: vr t/m zo van 13-18 uur en volgens afspraak.

Frans van Klingereren, grafiek, Galerie La Dependance, O.L. Vrouweplein 24 Maastricht, 16 febr. t/m 26 maart. Open; wo t/m zo 12-17.30 uur, koopavond en volgens afspraak.

Ilen Lucas, schilderijen, Galerie Signe, Akerstraat 82a Heerlen, 14 febr. t/m 4 maart. Openingstijden: wo t/m zo, 14-17 uur.

Francis Bacon, lithografieën, Galerie Signe Heerlen, 19 jan. t/m 4 maart.
Toon Teeken, schilderijen, Galerie Signe, Ottostrasse 88/90, Aken, 18 febr. t/m 1 april. Open: do 18-21 uur. Vr t/m zo 14-17 uur.

Henk Eijenaar, Galerie Wolfs, Hoogbrugstr. 69 Maastricht, 19 jan. t/m 11 febr. Openingstijden: wo en vr 14-18 uur. Do 18-20 uur. Za 10-17 uur. Zo 13-17 uur.

Drawings, Galerie Wanda Reiff, Recht-

straat 43 Maastricht, 13 jan. 90 t/m 24 febr. 90. Open: di t/m za 13-18 uur.

Charles Vreuls e.a., Museum van Bommel-van Dam, Venlo, 12 jan. t/m 11 maart. Openingstijden: dag. van 10-16.30 uur. Za + zo van 14-17 uur. Ma en van 24 t/m 28 febr. gesloten.

Hans ter Horst, schilderijen, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, 9 febr. t/m 6 maart. Openingstijden: do 13-17 uur. Vr t/m zo 11-17 uur en na afspraak.

Marcel Hermans, video, **Jaap de Graaf**, schilderijen, Perroen Aktuele Kunst, Vrijthof 29, Maastricht, 27 jan. t/m 25 febr. Openingstijden wo t/m vr 13-18 uur. Za 13-17 uur of na afspraak.

Hartmut Bonk, beelden, **S. Tajiri**, foto's, Simera, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 9 febr. t/m 25 maart. Openingstijden di t/m za 13.30-18 uur.

Danny Devos, **Annie van Kerckhoven e.a.**, VERIO, Herbenusstraat 39, Maastricht, 16 febr. t/m 11 maart. Openingstijden: do, vr, za, zo van 13.00 t/m 17.00 uur.

Sloop of hergebruik, Gemeentemuseum Roermond, 10 febr. t/m 25 maart. Openingstijden: di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

Film

Speelweek 16 febr. t/m 22 febr.

Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

Dom

Studenten horen dom te zijn. Nu krijg ik natuurlijk al die vijfduizend studieboeken op mijn dak, die vinden dat ze verre van dom zijn. Ik mij uitduiden.

Kijk 's hier: als studenten slím waren, dan hoefden ze niet meer te studeren. Wie dom is en de behoefte heeft slimmer te worden, is dus een student. Mutatis mutandis: iedere student is dom.

Daarover bestaan bij sommige studenten ernstige misvattingen. Zij denken dat ze nú al slim zijn, en als een soort tijdverdrijf drs. of mr. willen worden.

Dat soort studenten zijn een snijdende terging van het personeel van onze alma mater. Let wel: ál het personeel. Ik maak daarin geen onderscheid. Sommige collegae maken die distictie wél, en dan op een heel onwelriekende wijze. Zo hebben wij bij onze groep een ondersteunend personeelslid dat niet alleen van wanten weet, maar ook van sokken, lederen handschoenen, details over internationale reizen, Jaeger ondergoed, universitaire bureaucratie, en vele andere belangwekkende zaken (even terzijde: bij de Verenigde Naties hebben ze naast de typgeiten, die ook niets liever willen en kunnen dan op dat

toetsenbord rammelen -zoals ik nu-, ook nog de zogenaamde 'executive assistants', briljante regelnichten en alles-weetsters). Omdat onze 'executive assistant' formeel slechts een typjuf is menen de maten op het werk haar ook met grote minachting te mogen behandelen. Als zij de chaos die de collegae aanrichten bij wijle niet meer kan verwerken wil ze nog wel eens intelligent uit de hoek komen.

Dan zijn alle aio's, wetenschappelijk assistenten, toegevoegd onderzoekers en universitaire docenten op onze gang eensklaps met stomheid geslagen: 'Het zegt iets!' verbijsteren ze zichzelf. Maar goed, we hadden over die vervelende studenten die zichzelf al slim achten. Het dreinende van die types is, dat ze zo nodig willen patsen met hun unieke kwaliteiten. Zo maakte ik van nabij een student mee die ten departemente stage liep. Wanneer hij alleen al een schéet van de

staatssecretaris meende te hebben ontwaard, belde hij mij in grote euforie op: 'Nú heb ik toch iets meegemaakt! De staatssecretaris rufte zómaar midden in mijn gezicht toen wij in de lift stonden! In al mijn bescheidenheid meen ik dat dit een teken is! Ik krijg hier een vaste baan, mark my words, begeleidster, en dan heb jij het nakijken!'

Nog net op het randje is hij tot inkeer gekomen. Het afkickproces is moeizaam, maar zijn waarachtig bescheiden opstelling heeft hij terug. Sommige studenten falen wat dat betreft volledig. Zo teistert thans een student mijn reuk- en smaakpapillen, net- en trommelvliezen met een slimheid die grote stupiditeit doet vermoeden. Zowat elke dag rent hij mijn kamer op met een pakketje boeken onder de arm en begint te schreeuwen: 'Hee, ken je deze Kuhn al? En ik heb ook beslag weten te leggen op een werkje van Elias uit 1964. Fabelachtig! En ken je het proefschrift van Van der Maesen? Hierzo, je mag het wel even lenen!' Zucht. Daar is geen wetenschap tegen gewassen.

Eva

Society!

Een universiteit is een instelling die de maatschappij met onderzoek en onderwijs ten dienste staat. Aan het eind van de jaren zestig hebben we ons nog zo druk over gemaakt over die waardevolle maatschappijkritische functie van de universiteit. Met die discussies nog vers in het geheugen werd in 1972 de Basisfilosofie (hoe lang moet je hier al zitten om daar nog van gehoord te hebben?) geschreven om te voorkomen dat de nieuwe Rijksuniversiteit Limburg de weg op zou gaan die leidde naar de ivoren toren, waar de dienstbaarheid heeft plaats gemaakt voor academische zelfgenoegzaamheid. De Basisfilosofie is bijgezet in het museum van de jaren zestig, dat denkbeeldig is gebleven omdat er geen PNL-subsidie voor historische ballast wordt uitgetrokken. De schoorstenen roken weer, de ruggen zijn weer gerecht, de provincie straalt weer zelfbewustheid uit als we Kremers moeten geloven. Hij, hij en nog een paar anderen hebben daarvoor gezorgd.

Ook de universiteit waait mee met de nieuwe wind die door de provincie is gaan waaien. Kremers zelf (stel je toch eens voor dat die man door René van der Linden wordt opgevolgd!) heeft daarom gevraagd. Volgens hem had de RL nog redelijk wat contacten met de maatschappij, maar de Open Universiteit leefde toch ál te geïsoleerd van de Limburgse omgeving. Daar moest iets aan gedaan worden. En omdat de besturen van de twee Limburgse universiteiten elkaar regelmatig treffen, werd dat

bericht uit Maastricht

idee daar besproken. Zo werd het plan van een nieuw ontmoetingspunt tussen universiteiten en maatschappij geboren. Rector magnificus Bonke maakte zich er persoonlijk sterk voor. Maanden en maanden gingen voorbij en Kremers werd een beetje ongeduldig. Dan moest het maar: "Universities meet Society". Dat is Engels (met een knipoog naar minister Zippers of Underwise) voor "Universiteiten ontmoeten de Maatschappij".

Hoe laat je dan een universiteit een maatschappij ontmoeten? In de jaren van de Basisfilosofie gebeurde dat nog door te proberen een goede gezondheidszorg op te zetten, het onderzoek op de omgeving te richten, door jongens en meisjes uit de buurt op te leiden of ze een aardige baan te geven. Maar dat is niet meer zo van toepassing. En je kunt ook geen bus wetenschappers op pad sturen die op maandagmiddag vragen van Gronsveldenaren beantwoordt en op dinsdagmiddag op het kerkplein van Belfeld aanlegt? Zo werkt dat niet. Als de universiteiten de maatschappij willen ontmoeten moet er van beide kanten een selectie gemaakt worden van de belangrijkste mannen, die de rest van de maatschappij vertegenwoordigen. De maatschappij, dat is gouverneur Kremers, de burgemeesters van Maastricht, Heerlen, Sittard, Roermond en Venlo, de directeurs van DSM, Volvo, Gulpener Bier, Maastricht Airport, Medtronic, ENCI, Océ en og wat andere bedrijven, de directeurs van grote ziekenhuizen en nog wat andere belangrijke mannen. En de universiteit, dat is het College van Bestuur, de directeurs van de grotere instituten en de professoren Hemker, Van de Poel, Schreuder, Heijke, Van den Herik, Van den Hout, Reneman, Schwarz, Soete, Struyker Boudier, Vrieze, Stroink, Sturmans, Wellens, Boon, Beek, Cohen en natuurlijk Bonke zelf. De vaste lijst van genodigden voor de UMS-bijeenkomsten bevat 24 namen van mannen die iets met de universiteit te maken hebben, 15 namen van de staf van de Open Universiteit en 71 namen van mannen uit de maatschappij. De 110 mannen moeten iedere eerste woensdag van de maand om vijf uur desnamiddags bijeenkomen in de Grote Sociëteit aan het Vrijthof, waar een

dame (eindelijk!) op hen wacht om hen te verwelkomen en naar de rest van het gezelschap te begeleiden. Het samenzijn, dat van vijf tot zeven duurt, wordt borrelend en pratend doorgebracht en tussendoor is er een lezing over een actueel thema "op het kruispunt van universiteit en maatschappij". De eerste keer was het beurt aan professor Hans Heijke, die sprak over de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

De eerste bijeenkomst, vorige week woensdag, mogen wij van de organisatoren een groot succes noemen. Van de 110 vaste genodigden waren er 60 komen opdagen en die zeiden bij het weggaan stuk voor stuk: "Tot de volgende keer!". Nu is er de volgende keer één ding anders geregeld dan de eerste keer: nu betaalden de universiteiten de consumpties, de volgende keer moeten de gasten zelf de Grote Creditkaart van hun bedrijf trekken. De organisatoren lijken dat geen onoverkomelijk bezwaar. Volgens Juul Dovermann (de dame die de gasten in- en uitleidde) was iedereen zo enthousiast dat er zeker reclame wordt gemaakt voor de sociëteit, zodat er de volgende keer eerder meer dan minder mensen te verwachten zijn. "Je kon de gezichten zien dat niemand zich verveelde en volgens mij worden er bij zulke gelegenheden ook heel wat zaken gedaan." Maar een opvolger voor Kremers is waarschijnlijk niet gevonden. De gouverneur had verplichtingen elders en een van de mensen die genoemd worden als kandidaat voor zijn opvolging, burgemeester Houben van Maastricht, had net als de opvolger van de opvolger van zijn vader Kremers, laten weten dat hij tot zijn grote spijt niet kon komen.

"Universities meet society" is zo informeel als het maar kan. Nergens zijn stukjes te vinden over een besluit van de universiteit. Logisch, er is ook nooit iets over besloten. In het college van bestuur is wel gepraat over wie er nu wel en niet op de lijst van genodigden moest komen staan. "Dat was heel moeilijk", zegt Mariët Ham van de dienst POB, die de rector magnificus gesassisteerd heeft bij de organisatie van de UMS. "Bij de Open Universiteit waren ze zo klaar: daar hebben ze alle hoogleraren en directeurs op de lijst gezet, maar bij ons was het veel moeilijker. Wij hebben een lijst gemaakt van mensen waarvan we dachten dat die gezichtsbepalend zijn voor de universiteit." De belangrijke mannen van buiten zijn vooreen deel gepolst of geïnteresseerd hadden in deze sociëteit en dat leverde zeer positieve reacties op. In de brief die naar de geselecteerde maatschappijvertegenwoordigers is gestuurd, wordt de mogelijkheid aangeboden iemand anders namens dezelfde organisatie af te vaardigen, maar van die mogelijkheid is nog geen gebruik gemaakt.

Wat verwacht de universiteit nu eigenlijk van dit soort maatschappelijke contacten? Mariët Ham: "De universiteit zoekt gesprekspartners op het niveau waarop zij zelf moet of wil functioneren. Het college moet een visie hebben op de toekomst van de universiteit en dat kan nu eenmaal niet zo makkelijk via contacten op werkvloerniveau, daar zijn andere, heel specifieke belangen in het geding. Als bijvoorbeeld de faculteit zo iets zou willen, zou die niet op zoek gaan naar hotemetoten, maar naar mensen die bij een heel specifiek project passen. Het college wil juist op maatschappelijk niveau contacten leggen."

De lezingen zijn er om de ontmoetingen niet te vrijblijvend te laten zijn. "Het gaat niet alleen om de borrel, dat zou ook snel vervelen. De universiteiten hebben een behoefte aan hun gezicht te laten zien, maar de samenleving kan natuurlijk ook iets te vertellen hebben aan de universiteit. Hoe dat loopt zien we bij de evaluatie die we in juni willen houden na de eerste vijf bijeenkomsten." Een paar mannen die voor de sociëteit benaderd werden merkten op dat ze al in de Klankbordgroep zaten, ook al hadden ze daar al jaren niets meer van vernomen. Een grijs verleden is die groep opgericht om regionale bestuurders op de hoogte te houden van de activiteiten van de universiteit, maar blijkbaar is die vergeten en verduwen," zegt Mariët Ham.

Wie hoopt dat de nieuwe sociëteit snel hetzelfde lot zal ondergaan moet bedenken dat in de klankbordgroep geen borrels werden gechonken.

Jacques Herraets